

یازدهشهر

انتظار امام، کار آمدی مسئولان

فتح‌الله املی

حجت‌الاسلام سید حسن خمینی، فرزند یادگار امام و مسئول موسسه تنظیم و نشر آثار امام و تولیت مرقد مطهرش در دبدری که اخیراً شهردار و اعضای شورای شهر تهران در حسینیه چماران با او داشتند در یک عبارت کوتاه به یک نکته مهم و کلیدی اشاره داشت. توجّه به این ضروری است و بی‌توجهی آن می‌تواند عواقب ناخوشایندی به دنبال آورد. سخن یادگار امام درباره توجّه به کارآمدی نظام اسلامی است:

... اگر بعد از سسی سال پس از رحلت امام به این فکر کنیم که چه وظیفه‌ای نسبت به امام به عنوان اقتدار و رهبر کبیر انقلاب داریم یا به تعبیر دیگر اگر بگویم چنانچه امام امروز در دید حیات بودند چه تقاضایی از یکایک ما داشتند. به نظر من پاسخ آن، تبیین و بالابردن و نشان‌دادن کارآمدی نظام اسلامی است. اگر نقطه‌ای بتواند به انقلاب، نظام، اندیشه‌ی امام، تشیع سیاسی و روح جامعه آسیب بزند پیش از هر چیز، ناکارآمدی مسئولین نظام است. البته نظام هم چیزی جز یکایک شماها و ما به عنوان مسئولین نظام نیست...

این سخن، حرف درستی است. امسال همانطور که می‌دانید سسی‌امین سالروز درگذشت مردی است که یکی از بی‌بدیل‌ترین نهضت‌های تاریخ را در مسیر کرد و به اعتراف شرق و غرب با پیروزی یک یک نظام دنیا و جمهوری مقتدر، به فتحی بی‌سابقه معجزه دست یافت و انقلابی را به وجود آورد که به حق انجبار نور نام گرفت. او که به‌اصطلاح خدا بود یک دهه سخت و پریشا‌ن همراه با حوادث دشوار و یک جنگ تمام عیار حتّی علیه باطل را برپا کرد و نشان داد که انقلاب را به آرام‌نمایشش به خلف بر حق خود سپرد که با وجود گذشت سه دهه با همان آردما‌رهاش را دنبال می‌کند که خدایش در این مسیر هدایت و حمایت فرماید.

اما یکی از مهمترین ویژگیهای آن پای سفر کرده ایران باطبی بود که با مردم داشت و مهمترین هدفش این می‌باشد هر کس مردم و مشق به همین مردم بود. فردا که چهاردهم خرداد سرر برسد سی سال از روزی می‌گذرد که بزرگترین تشییع جنازه قرن رکش خورده است. همان مردمی که در ۱۲ بهمن ۵۷ با شکوهرتین استقبال تاریخ را از امامشان به عمل آوردند در ظهر داغ نیمه خرداد ۶۸ نیز نظیرترین و منحصر‌فردترین بدرقه تاریخ را با آئیه دره و داغی که شانه‌های هیچکس را تاب تحمل آن نبود رقم زدند. اینهمه نبود چهر عشقی که مردم به او داشتند و این همه نبود چهر عشقی که او به مردم خودش داشت. حال هم در سی‌امین سال هجرت کث می‌شد او را پرسید، انتظارش جز این نمی‌بود که نظامی را که او بنیانگذارش بوده کارآمدی‌اش را به اثبات رسانده باشد و مسئولان این نظام کارآمدی خود را نشان بدهند.

قدر نسلم انتظار امام این بوده و هست که ببیند و شاهد باشد که نظام کارآمد است و مسئولان نظام کارآمدند. کارشان را درست انجام می‌دهند و کارشان را خوب بلدند.

لازم نیست خودشان را متقی و کارآمد و کاربلد نشان بدهند و یا این صابر در طول چند دهه و با گردگیری ایجاد شده در روح و روان و باورهای مقامات این نظام دچار تغییرات مفهومی و یا فراموشی شده‌اند.

باید برای آن فکری کرد و به ویژه برای مقاماتی که شآن دیگری برای خویش قائلند که متأسفانه اغلب قائلند. در سی‌امین سالگرد رحلت آن عزیز لطمه‌ای یا خود بیندیشیم که اگر حال او زنده بود و قرار بود چشم در چشم او باشیم و به او پاسخ بدهیم که به انتظارش از خودمان به عنوان کارگزار نظام عمل کرده‌ایم یا نه چه می‌گفتیم و چه عدری می‌تراشیدیم و چه خجلی می‌بردیم؟ و اصولاً چه پاسخی داشته‌ایم؟ راستی هر کدام از ما با او و با انتظاراتش و با انقلاب و اصولا با خودمان چه کرده‌ایم؟

نخست‌وزیر ژاپن ۲۲ خرداد به ایران می‌آید

یک روزنامه ژاپنی اعلام کرد: نخست‌وزیر ژاپن ۲۲ خرداد به تهران سفر خواهد کرد و هدف این سفر میانجیگری بین آمریکا و ایران است.
به گزارش ایسنا، به نقل از بلومبرگ، نخست‌وزیر ژاپنی مینجی به نقل از یک منبع دولتی که از وی نام نبرده، حد می‌دهد است که شینزو آبه، نخست‌وزیر ژاپن برای دیدار با مقامات ایران در ماه جاری به ایران سفر خواهد کرد.
به استناد به مینجی، این سفر، مینجی به مذاکره با آمریکا و کاهش تنش‌ها در دنبال این کرد و ضروری تلقی کرد.

مهلّت استعفاى داوطلبان انتخابات مجلس تمدید نمی‌شود

مدیرکل دفتر امور سیاسی وزارت کشور اعلام کرد: آخرین مهلت استعفاى داوطلبان انتخابات، پنجشنبه ۱۶ خرداد است و این مهلت زمانى به هیچ وجه تمدید نخواهد شد.
حمید مالوروی به ایرنا گفت: مدبرانی که قصد دارند برای حضور در انتخابات کاندیدا شوند، باید از سمت خود استعفا کنند و تاریخ پذیرش استعفا آنها باید حداکثر ۱۶ خرداد باشد. این در حالی است که تاریخ ثبت نام انتخابات مجلس، ۱۰ آذرماه ۱۶ خرداد است.
تعیین شده و انتخابات روز ۲۵ اسفند برگزار خواهد شد. مطابق قانون انتخابات کشور، نامزدها انتخابات مجلس باید حداقل ۳۰ سال تمام و حداکثر ۷۵ سال نشانه باشند. همچنین اعتقاد و التزام بدین نظام جمهوری اسلامی ایران، تابعیت کشور، التزام به قانون و اصل ولایت فقیه، داشتن مدرک کارشناسی ارشد یا معادل، نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابات، سلامت جسمانی در حد بدنیایی، شلوانی و بویایی از شرایط نامزدهای انتخابات مجلس است.

نصوب جدید رای برای نمایندگان مجلس
شهرت‌های سیاسی انتخابات کشور هم باید این که مطابق قانون انتخابات مجلس کاندیداها باید حداقل ۲۰ درصد از کل آراء را کسب کنند. گفت: در دوره گذشته در سال ۹۴ نصاب رای آوری برای ورود به مجلس ۲۵ درصد بود اما بودای از قانون انتخابات کشور در تاریخ ۳ خرداد ۹۵ اصلاح شد و بر اساس ماده ۸ این قانون، در انتخابات مجلس شورای اسلامی، فرد متخب در مرحله اول حداقل باید حداقل ۲۰ درصد از کل آرا را کسب کند.
به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، پس‌دسامعیل موسوی افروز: مالک انتخاب متخب، کسب ۲۰ درصد از آرا می‌جست است نه کل آرا مأخوذه آن حوزه انتخابیه. به عبارت دقیق‌تر، برای تجمیع و اعلام اسامی منتخب یا متخبین در انتخابات، آرای نامزدها بر تعداد آرای صحیح حوزه انتخاباتی تقسیم خواهد شد. به گفته موسوی، مطابق قانون، در صورت تساوی آرای دو یا چند نفر از کاندیداها، در جلسه مشترک هیأت‌های اجرایی و نظارت مرکز حوزه انتخابیه قرعه‌کشی انجام خواهد گرفت. مرطوبه می‌توانند در این مراسم حضور داشته باشند.

محیط زیست: «سنبل آبی» سر طاز است

رئیس گروه گیاهی سلازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به مسامی نسبت به خرید سنبل آبی هشدار داد:
گفت: در سال‌های اخیر شاهد فروش گیاه سنبل آبی هستیم که متأسفانه به دلیل نبود اطلاعات کافی مورد استقبال شهروندان ایرانی قرار گرفته است. وی با اشاره به آن که متأسفانه به دلیل زیبایی گیاه آبی سنبل آبی، کسب و فروش آن عرضه می‌شود و حتی این روزها به سطح مردم شهری هم به فروش می‌رسد، بیان کرد: شهروندان از خرید سنبل آبی خودداری کنند. این سنبل آبی خودرایی کشور در ریشه‌های گیاه آب‌جانب آبی‌اندیشه، فلزات سنگین و مواد سمی دارد و خوردن آن با سلامتی انسان مضر است.
رئیس گروه گیاهی دفتر ذخایر

ستاد برگزاری نماز عید فطر تهران اعلام کرد: مراسم باشکوه اقامه نماز عید سعید فطر تهران به امانت رهبر معظم انقلاب و در مصالای ام‌ام خمینی (ره) برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، درهای مصلی از ساعت ۴:۳۰ صبح باز می‌شود و از ساعت ۵ صبح آماده استقبال از نمازگزاران خواهد بود. مراسم از ساعت ۷ آغاز و نماز عید فطر ساعت ۸:۳۰ صبح اقامه خواهد شد.
دفتر حضرت آیت الله خاتمه‌ای میزان فطره را هر نفر

دفتر حضرت آیت الله خاتمه‌ای میزان فطره بر اساس قیمت گندم را برای هر نفر حداقل هشت هزار تومان اعلام کرد.

بر اساس اسامی پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله خاتمه‌ای، میزان فطره بر اساس قیمت گندم برای هر نفر حداقل هشت‌هزار تومان و فکاره روزه علز دو هزار و پانصد تومان است.
جدول مبالغ و وجوهات در پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری به صورت زیر اعلام شده است:

اعلام مبلغ فطره و فکاره روزه از سوی مراجع عظام

به گزارش جماران، حاج سید حسن خمینی افروز: اگر بعد از ۳۰ سال به این فکر کنیم که چه وظیفه‌ای نسبت به امام به عنوان مقتدا و رهبر کبیر انقلاب داریم، یا به تعبیر دیگر اگر بگویم چنانچه امام امروز در دید حیات بودند چه تقاضایی از یکایک ما داشتند. یا به بیان دیگری اگر امام امروز می‌خواستند با جامعه صحبت کنند، آنها چه انتظاری دارند؟ به نظر من پاسخ آن، تبیین و بالا بردن و نشان دادن کارآمدی نظام اسلامی است.

یادگار افروز: اگر نقطه‌ای بتواند به انقلاب، نظام، اندیشه امام، اندیشه سیاست دینی، تشیع سیاسی و روح سیاسی جامعه ضربه بزند، پیش از هر چیزی ناکارآمدی مسئولان نظام است.
البته نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست. یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

بقیه از صفحه اول
وزیر امور خارجه تحریم‌های آمریکا را «تورسم اقتصادی» توصیف کرد که مردم عادی ایران را هدف قرار داده است چون با وجود آنکه غذا و دارو از تحریم‌ها معاف شده‌اند، اما تراکشی‌های مالی مربوط به آنها از تحریم‌ها معاف نیستند. اگر هدف ترامپ اعمال فشار بر مردم عادی ایران باشد، وی قطعاً به این هدف دست یافته است، اما وی به اهداف سیاسی خود از فشار طبق بر مردم ایران دست نخواهد یافت.

وی به تجربه تجساری ترامپ در معاملات ایران اشاره کرد و گفت که این تجربه‌ها در تعامل با ایران کارآیی ندارد. طرف گفت: ایران رویکرد ممکن است که در بازار املاک به کار آید اما در تعامل با ایران کارایی ندارد. این رویکرد حتی ممکن است که در کوتاه مدت و نه طولانی مدت در تعامل با دیگر کشورها ضرر داشته اما در تعامل با ایران نه در کوتاه مدت و نه میان مدت و نه طولانی مدت موثر خواهد بود.

دولت به سرمایه‌گذارانی که در استان‌های شرقی و غربی فعالیت کنند، تسهیلات ریالی و ارزی با ۵۰ درصد نرخ سود مصوب اعطا می‌کند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، دبیر شورای توسعه و امنیت پاید شرق و غرب با اشاره به تسهیلات، شش‌هوا و معافیت‌های ویژه دولت برای سرمایه‌گذاران گفت: قلمرو جغرافیایی این تصویب نامه شامل استان‌های آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه و ایلام در غرب کشور و استان‌های خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان در شرق کشور است.

به گفته بابک دین پرست، در تصویب نامه «توسعه و تسهیل سرمایه گذاری توسعه‌ای از شرق و غرب کشور، سرمایه گذاری‌های انجام شده توسط بخش خصوصی اعم از داخلی و خارجی و بخش تعاونی از طرف نظام بیمه‌ای در برابر حوادث ضد امنیتی به صورت درصد از صد تقصیم می‌شود. وی افزود: همچنین مصوب شده نرخ سود تسهیلات ریالی و ارزی برای

اقامه نماز عید سعید فطر تهران به امامت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

امسال بر مبنای قوت غالب گندم ۹ هزار تومان و بر مبنای قوت غالب برنج خارجی، ۲۴ هزار تومان و برنج داخلی ۶۰هزار تومان اعلام شد است. همچنین فکاره روزه غیر عمد سه هزار تومان و فکاره روزه عمد ۱۵۰۰۰ هزار تومان است.
دفتر آیت الله العظمی نوری همدانی هم میزان فطره را برای قوت غالب گندم برای هر نفر ۹۰۰۰ تومان و برنج داخلی ۶۰هزار تومان و برنج خارجی ۲۴۰۰۰ تومان اعلام کرد. ضمناً این که فکاره در روز غیر عمد روزانه ۲۵۰۰ تومان و فکاره در روز عمدی روزانه ۱۵۰۰۰۰ هزار تومان است.

براساس اعلام دفتر آیت الله العظمی علوی گرگانی، زکات فطره امسال بر مبنای قوت غالب برای هر نفر سه کیلوگرم گندم است. برای هر نفر سه کیلوگرم گندم است. دفتر اموربرنج خارجی ۲۴ هزار تومان و برنج ایرانی ۶۰ هزار تومان اعلام شد. و فکاره روزه غیر عمد هر روز ۲۵۰۰ تومان است که باید به صورت نان تهیه و پرداخت شود. همچنین فکاره روزه عمد هر روز ۳۰۰ هزار تومان است.
آیت الله العظمی صاتی هم اعلام کردند که مقدار زکات فطره

#	مورد	مبلغ(ریال)
۱	یک سال نماز قضا	۱۸۰۰۰/۰۰۰
۲	یک ماه روزه قضا	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
۳	فکاره یک روز قضای روزه عمد(۶۰۰۰ فقیه)	۱۵۰/۰۰۰
۴	فکاره یک روز قضای روزه علز	۲۵۰۰۰
۵	حداقلی فطره برای هر نفر	۸۰/۰۰۰
۶	فکاره عهد برای هر مورد(۶۰۰۰ فقیه)	۱۵۰۰/۰۰۰
۷	فکاره قسم یا نذر برای هر مورد(۱۰۰۰ فقیه)	۲۵۰/۰۰۰
۸	یک دوره خنخ قرآن	۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۹	هر مورد قربانی	۲۰/۰۰۰/۰۰۰

تقریباً سه کیلوگرم گندم، جو، خرمای، کشمش و برنج و پرداختن قیمت هرکدام از آنها به قیمت بازار همان محل هم کافی

را باید از همه بخش‌ها شروع کرد، امام داد: یکی از آنها شهرداری است که بخشی را در اختیار دارد، چندان نماند که بیرون نگاه کرد. مجموعه نظام همین تک تک ما و شما هستیم! لذا امروز باید در بُعد کارآمدی نظام هرچه بیشتر بکوشیم. از دید من بزرگترین انتظار امام،

یکایک افراد جامعه در بالا بردن کارآمدی نظام، گفت: از دید من بزرگترین انتظار امام شده، امسال مجاهدین اسلام و پیامبر اسلام(ص) از یکایک ما این است که مقداری بیشتر تلاش کنیم و مجموعه را بیشتر متقّل شویم.

به گزارش جماران، حاج سید حسن خمینی افروز: اگر بعد از ۳۰ سال به این فکر کنیم که چه وظیفه‌ای نسبت به امام به عنوان مقتدا و رهبر کبیر انقلاب داریم، یا به تعبیر دیگر اگر بگویم چنانچه امام امروز در دید حیات بودند چه تقاضایی از یکایک ما داشتند. یا به بیان دیگری اگر امام امروز می‌خواستند با جامعه صحبت کنند، آنها چه انتظاری دارند؟ به نظر من پاسخ آن، تبیین و بالا بردن و نشان دادن کارآمدی نظام اسلامی است.

یادگار افروز: اگر نقطه‌ای بتواند به انقلاب، نظام، اندیشه امام، اندیشه سیاست دینی، تشیع سیاسی و روح سیاسی جامعه ضربه بزند، پیش از هر چیزی ناکارآمدی مسئولان نظام است.
البته نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست. یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

حاج سید حسن خمینی با تأکید بر این که کارآمدی نظام چیزی غیر از یکایک شما نیست، یعنی حقیقتی وری مسئولان و کسانی که تصدیق امور دارند وجود ندارد. مثل داستان عطار که دنبال سیرغم می‌گشت و سیرغم چیزی غیر از همان مرغان نبود، لذا این که انسان به دنبال یک نظامی خارج از خود یکایک ما باشد، کار غلطی است. وی اظهار داشت: نظام همین مجموعه است که شما همه یکی از اجزای آن هستید؛ یکی از کسانی هستید که او را به وجود آورده‌اید و امروز آن را نمایندگی می‌کنید. در هر نقطه‌ای هستیم، برای ادای دین به خو‌هایی که ریخته شد و زحماتی که پیشینیان کشیدند تا این نهال امروز بزرگ شود، هر کسی یک گام به جلو بردارد. اگر اقرار است کارآمدی این مجموعه بالا برود، همه بر خیزیم و قدمی پیش نهم.

بقیه از صفحه اول
وزیر امور خارجه تحریم‌های آمریکا را «تورسم اقتصادی» توصیف کرد که مردم عادی ایران را هدف قرار داده است چون با وجود آنکه غذا و دارو از تحریم‌ها معاف شده‌اند، اما تراکشی‌های مالی مربوط به آنها از تحریم‌ها معاف نیستند. اگر هدف ترامپ اعمال فشار بر مردم عادی ایران باشد، وی قطعاً به این هدف دست یافته است، اما وی به اهداف سیاسی خود از فشار طبق بر مردم ایران دست نخواهد یافت.

وزیر امور خارجه تحریم‌های آمریکا را «تورسم اقتصادی» توصیف کرد که مردم عادی ایران را هدف قرار داده است چون با وجود آنکه غذا و دارو از تحریم‌ها معاف شده‌اند، اما تراکشی‌های مالی مربوط به آنها از تحریم‌ها معاف نیستند. اگر هدف ترامپ اعمال فشار بر مردم عادی ایران باشد، وی قطعاً به این هدف دست یافته است، اما وی به اهداف سیاسی خود از فشار طبق بر مردم ایران دست نخواهد یافت.

وزیر امور خارجه تحریم‌های آمریکا را «تورسم اقتصادی» توصیف کرد که مردم عادی ایران را هدف قرار داده است چون با وجود آنکه غذا و دارو از تحریم‌ها معاف شده‌اند، اما تراکشی‌های مالی مربوط به آنها از تحریم‌ها معاف نیستند. اگر هدف ترامپ اعمال فشار بر مردم عادی ایران باشد، وی قطعاً به این هدف دست یافته است، اما وی به اهداف سیاسی خود از فشار طبق بر مردم ایران دست نخواهد یافت.

وزیر امور خارجه تحریم‌های آمریکا را «تورسم اقتصادی» توصیف کرد که مردم عادی ایران را هدف قرار داده است چون با وجود آنکه غذا و دارو از تحریم‌ها معاف شده‌اند، اما تراکشی‌های مالی مربوط به آنها از تحریم‌ها معاف نیستند. اگر هدف ترامپ اعمال فشار بر مردم عادی ایران باشد، وی قطعاً به این هدف دست یافته است، اما وی به اهداف سیاسی خود از فشار طبق بر مردم ایران دست نخواهد یافت.

اخبار داخلی

اقامه نماز عید سعید فطر تهران به امامت سرلشکر باقری: ذره‌ای از بر نامه دفاعی خود عقب نمی‌نشینیم

رئیس ستادکل نیروهای مسلح گفت: ملت ایران از توان دفاعی کشور به عنوان موضوع اساسی انقلاب، ذره‌ای عقب‌نشینی نخواهد کرد.

سردار سرلشکر پاسدار محمد باقری درآستانه فرا رسیدن سی‌امین سالروز ارتحال ملکوتی امام خمینی (ره)، در پیامی دستاوردهای بزرگ و افتخارآمیز انقلاب و ایران اسلامی را محصول زنده بودن مکتب و حقیقت "خمینی‌کبر" و جاری بودن ولایت و رهبری این شخصیت بی نظیر تاریخی در وجود شریف خلف صالحش امام خاتمه‌ای (مدظله العالی) توصیف کرد.

وی افزود: ملت انقلابی و شریف ایران و آحاد آزادگان و حق طلبان جهان در شرایطی سی‌امین سالگرد ارتحال ملکوتی و جانسوز معمار کبیر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی در فراوردی خود دارند که انوار تابانک نهضت اسلامی فراتر از مینهن عزیزمان، جامعه بشری را تحت تأثیر قرار داده است و با تأثیرات معجزگون و شکستناخیزی سرمداران نظام مسلطه و صهیونیسم را به شدت بیمناک ساخته است.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح ادامه داد: در چهل سالگی و طلیعه پنجمین دهه انقلاب و ورود جمهوری اسلامی به فصل جدیدی از حیات خود، باید یادآور شد گذشت‌رس عمق راهبردی و اقتدار منطقه‌ای ایران شرایط نوین و تردید ناپذیری را بسط شده است که امروز هیچ مساله‌ای در غرب آسیا بدون مشارکت ایران حل شدنی نیست و شکل‌گیری جبهه مقاومت و تسخیر، رژیم غاصب و اشغالگر صهیونیستی را به رغم حمایت‌های همه‌جانبه غربی و بعضاً عربی پیش از هر زمان دیگر در کابوس و هراس امنیتی گرفتار ساخته است.

قسم خورده امام عزیز و در آستان این روزی دشمنان ایالات متحده آمریکا برای فاتح ایران بر ملت ایرانی، دلخوش عده‌ای خودفرخته و بی‌گانه پرست یا چندیان هوپایما و باالگرد بودند، اکنون برای مصاف با سیاست امنیتی با جمهوری اسلامی ایران محتاج یک ائتلاف بزرگ از ده‌ها دولت معاند یا معرّوب هستند که آن هم بر فرض تحقق، عبادات آحاد مردم مسلمان خوارى برای خود تصور نمی‌کنند.

باقری افزود : این حقایق بزرگ و افتخارآمیز برای ایران و ایرانی، محصول زنده بودن مکتب و حقیقت "خمینی‌کبر" و، یاد، نام و آرمان آن امام حکیم و زرف اندیش و جساری بودن ولایت و رهبری آن شخصیت بی نظیر تاریخی در وجود شریف خلف صالحش امام خاتمه‌ای است، رهبری عظیم الشان با ویژگی‌های ممتاز و اقتدار نافذ در اندیشه و عمل که مورد تکریم و احترام پیروان و علاقه‌مندان و حتی بزرگترین دشمنان ایشان است.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح یادآورشد: اینک انقلاب اسلامی با بهره‌مندی از تجارب ارزنده ۴۰ سال مصاف راهبردی با دشمنن زبون و دغل باز،

ایشان می‌توانستند با جامعه برقرار کنند شاخصه ویژه‌ای به ایشان داده بوده که آن درست تبیین شود این آثار ماندگاری و اثرگذاری ایشان را در نسل جوان امروز آنان کنیم و آگاهی بیشتری به این مسائل داشته‌ایم.

وی در باره میراث امام اظهار داشت: آن چیزی که بسیار مهم است و می‌شود گفت که اصلی‌ترین آثار ایشان است، انقلاب اسلامی و نظام ولایت فقیه است. امام است که در ۲۰ سالگی انقلاب به این موضوع هم بپردازیم و ببینیم که در چه شرایطی قرار داریم. آیا تمام مسائلی که در مورد ولایت فقیه و نظام اسلامی مطرح می‌کردند مورد پسند جامعه هست؟ یا هست چگونه کنش‌رس پیدا کند و اگر نیست تبیین شود و اگر اشکالی وجود دارد یا درست اجرا نشده، بتوانیم آن را طوری اجرا کنیم که این اثرگذاری و ماندگاری را در

ظریف: درخواست مذاکره آمریکا ادامه فشار علیه ایران است

وزیر امور خارجه ایران تأکید کرد: تنها چیزی که به ایران کارایی دارد احترام است.

وی در ادامه این مصاحبه گفت: من قبلاً نیز گفته که تهدیدات علیه ایران کارایی ندارد. هرگز بیسک ایرانی را تهدید نکند. تلاش کنید که احترام بگذارید و این کار شاید موثر واقع شود.
وزیر امور خارجه ایسپران در ادامه مصاحبه به استفسار نظامیان و تجهیزات آمریکایی در کشورها خنثی‌های خلیج فارس اشاره کرد و گفت: شما اینجا را به یک دلیل خلیج فارس می‌نامیم چون دره‌مسایگی ما واقع است و ما حق دفاع از خود را داریم. وی افزود: فقط تصور کنید اگر ایران به سواحل کالیفرنیا یا فلوریدا می‌آمد. چه احساسی به شما دست می‌داد؟ چگونه با آن تعامل می‌کردید؟ آمریکا اقدام به ارسال ناوهای هسته‌ای به آب‌های ما، نزدیکی ما کرده است.

وزیر امور خارجه ایران هشدار داد که

ایجاد، توسعه و سرمایه‌در گردش در بخش‌های: تولیدی، صنعتی، معدنی، کشاورزی، فرهنگ و گردشگری تا پایان سال، مصوب است.
وزیر امور خارجه ایران تأکید کرد: هرگز بیسک ایرانی را تهدید نکند. تلاش کنید که احترام بگذارید و این کار شاید موثر واقع شود.
وزیر امور خارجه ایسپران در ادامه مصاحبه به استفسار نظامیان و تجهیزات آمریکایی در کشورها خنثی‌های خلیج فارس اشاره کرد و گفت: شما اینجا را به یک دلیل خلیج فارس می‌نامیم چون دره‌مسایگی ما واقع است و ما حق دفاع از خود را داریم. وی افزود: فقط تصور کنید اگر ایران به سواحل کالیفرنیا یا فلوریدا می‌آمد. چه احساسی به شما دست می‌داد؟ چگونه با آن تعامل می‌کردید؟ آمریکا اقدام به ارسال ناوهای هسته‌ای به آب‌های ما، نزدیکی ما کرده است.

سرلشکر باقری: ذره‌ای از بر نامه دفاعی خود عقب نمی‌نشینیم

بسا فجر "بیانه گام دوم" در سپهر نهضت و ایران اسلامی، وارد دومین مرحله خودسازی و جامعه پردازی و تمدن سازی شده است؛ گامی که باید در چارچوب "نظریه نظام انقلابی" رهبری معظم، با تلاش و مجاهدت جوانان انقلابی و سرباز الهی به سوی تحقق آرمان ایجاد تمدن نوین اسلامی و آذگامی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواحنا فداه) برداشته شود.

باقری افزود: در این عرصه سست‌رگ و مسیر خطیر، نیروهای مسلح کشور به ویژه نسل‌های جوان آن، بسا درک جایگاه و نقش خود در "نظام سازی انقلابی" به عنوان نظریه اصلی گام دوم انقلاب و با افتخار به دستاوردهای عظیم خود در حوزه دفاعی و محور مقاومت دست سلطه و تورسم، به دشمن کنش‌رس و بی‌خرد اعلام می‌کنند که ملت ایران از توان دفاعی کشور به عنوان موضوع اساسی انقلاب، ذره‌ای عقب‌نشینی نخواهد کرد و با تأسی به آموزه‌های مکتب خمینی و خامنه‌ای از عزیز در معادله معکوس شکستناخیزی سرمداران نظام مسلطه و صهیونیسم را به شدت بیمناک ساخته است.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح ادامه داد: در چهل سالگی و طلیعه پنجمین دهه انقلاب و ورود جمهوری اسلامی به فصل جدیدی از حیات خود، باید یادآور شد گذشت‌رس عمق راهبردی و اقتدار منطقه‌ای ایران شرایط نوین و تردید ناپذیری را بسط شده است که امروز هیچ مساله‌ای در غرب آسیا بدون مشارکت ایران حل شدنی نیست و شکل‌گیری جبهه مقاومت و تسخیر، رژیم غاصب و اشغالگر صهیونیستی را به رغم حمایت‌های همه‌جانبه غربی و بعضاً عربی پیش از هر زمان دیگر در کابوس و هراس امنیتی گرفتار ساخته است.

قسم خورده امام عزیز و در آستان این روزی دشمنان ایالات متحده آمریکا برای فاتح ایران بر ملت ایرانی، دلخوش عده‌ای خودفرخته و بی‌گانه پرست یا چندیان هوپایما و باالگرد بودند، اکنون برای مصاف با سیاست امنیتی با جمهوری اسلامی ایران محتاج یک ائتلاف بزرگ از ده‌ها دولت معاند یا معرّوب هستند که آن هم بر فرض تحقق، عبادات آحاد مردم مسلمان خوارى برای خود تصور نمی‌کنند.

باقری افزود : این حقایق بزرگ و افتخارآمیز برای ایران و ایرانی، محصول زنده بودن مکتب و حقیقت "خمینی‌کبر" و، یاد، نام و آرمان آن امام حکیم و زرف اندیش و جساری بودن ولایت و رهبری آن شخصیت بی نظیر تاریخی در وجود شریف خلف صالحش امام خاتمه‌ای است، رهبری عظیم الشان با ویژگی‌های ممتاز و اقتدار نافذ در اندیشه و عمل که مورد تکریم و احترام پیروان و علاقه‌مندان و حتی بزرگترین دشمنان ایشان است.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح یادآورشد: اینک انقلاب اسلامی با بهره‌مندی از تجارب ارزنده ۴۰ سال مصاف راهبردی با دشمنن زبون و دغل باز،

یادگار گرامی امام: نا کار آمدی مسئولان به انقلاب و تشیع سیاسی ضربه خواهد زد

جامعه حفظ کنیم؛ به صورتی که هم نقاط ضعف و هم نقاط قوت آن بررسی و اگر مسائل و مشکلاتی هست، برطرف شود.

هاشمی‌رفسنجانی با ذکر یاد یاران امام و شهدا، گفت: بین آیت الله‌های رفسنجانی و امام خمینی(ره) رابطه میرد و مرای بسیار جدی بود و من به عنوان فرزند آیت‌الله‌های رفسنجانی این احساس را داشتم که مینا و رمز و راز این رابطه خصلت اعتدالی هر دو این بزرگواران بود. یعنی بین امام خصلت اعتدالی خوشان را به آیت‌الله‌های رفسنجانی منتقل کرده بودند و این حس را داشتم که ایشان این حس را درک کرده است.

وی در پایان سخنانش روز تأکید کرد: یگانه راه خروج از مشکلات ما همین مسیر اعتدال است و من امیدوارم کس‌سما هم این مسیر را دنبال کند تا جامعه از مشکلاتی که ایجاد شده عبور کند و به رفاهی که به مردم قول داده ایم برسیم.

سخن‌شهردار تهران
پیروز حناچی هم در این مراسم گفت: امام بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی‌بودند. تورسم و پایه گذار این نظام و همچنین یکی از اصلی‌ترین ارکان بنیانگذاری شرواهای کشور بودند. تمام تصمیمات تاریخی که یک اتاقی گرفته می‌شد که در آوج ساگی بود، اما روح تأثیرگذاری را به داشت. باید ایشان را گرامی می‌داریم و یک بار دیگر به نصایح ایشان توجه می‌کنیم.

شهردار افزود: ایشان می‌فرمودند دامادی که امروز را داریم از هیچ چیز ترسیدیم و ترسید از روزی که مردم پشت این نظام را خالی کنند؛ و همواره باید ترسید.

وی اظهار داشت: تمام تلاش ما و همکارانمان در نظام جمهوری اسلامی‌بودند. تورسم و پایه گذار این نظام و همچنین یکی از اصلی‌ترین ارکان بنیانگذاری شرواهای کشور بودند. تمام تصمیمات تاریخی که یک اتاقی گرفته می‌شد که در آوج ساگی بود، اما روح تأثیرگذاری را به داشت. باید ایشان را گرامی می‌داریم و یک بار دیگر به نصایح ایشان توجه می‌کنیم.

شهردار افزود: ایشان می‌فرمودند دامادی که امروز را داریم از هیچ چیز ترسیدیم و ترسید از روزی که مردم پشت این نظام را خالی کنند؛ و همواره باید ترسید.

وی اظهار داشت: تمام تلاش ما و همکارانمان در نظام جمهوری اسلامی‌بودند. تورسم و پایه گذار این نظام و همچنین یکی از اصلی‌ترین ارکان بنیانگذاری شرواهای کشور بودند. تمام تصمیمات تاریخی که یک اتاقی گرفته می‌شد که در آوج ساگی بود، اما روح تأثیرگذاری را به داشت. باید ایشان را گرامی می‌داریم و یک بار دیگر به نصایح ایشان توجه می‌کنیم.

شهردار افزود: ایشان می‌فرمودند دامادی که امروز را داریم از هیچ چیز ترسیدیم و ترسید از روزی که مردم پشت این نظام را خالی کنند؛ و همواره باید ترسید.

شهردار افزود: ایشان می‌فرمودند دامادی که امروز را داریم از هیچ چیز ترسیدیم و ترسید

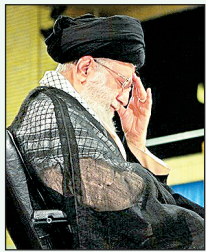

امام خمینی در آینه کلام رهبری

— ارتحال رهبر کبیر
انقلاب حضرت آیت الله
العظمی امام خمینی
— قدس الله نفسه الزکیه —
حقاً ضایعه ای جبران
ناپذیر و صدمه ای بزرگ
بود . (۶۸/۳/۲۲)
— ایشان مدرسی

علی الظاهر بودند و در مسجد سلیمان تدریس می فرمودند، اما اخلاص، صفای باطن و رابطه معنوی و پیوند مستحکم میان او و خدا، مقلب القلوب، موجب شد که این انسان علی الظاهر، دستی نیرومند برای برافکندن بنیاد ارزشهای مادی شود و امروز رهبر کمونیست چپ یک نقطه دور دست می گوید خواهش می کنم به من کتابی درباره اسلام بدهید تا آن را مطالعه کنم و این در حالی است که همه ما بودیم، اما شما نمی توانستید به یک جوانی که باد مارکسیسم به دماغ او خورده است، کتابی بدهید. (۶۸/۳/۲۳)

— امام عزیز با حیات، ابتکار و تحرک خود که از آن روح بزرگ و دل روشن بر می آید و همچنین با مرگ پر حادثه و عروج ملکوتی خود به اسلام و انقلاب خدمت کردند . (۶۸/۳/۲۴)

— هنر بزرگ حضرت امام این بود که دیوارهای بین اجتماعات مردم را از بین برد و یک فضای وسیع با دلهای آشنا بوجود آورد . (۶۸/۳/...) (۶۸/۳/۲۹)

— امام کبیر ما عصر جدیدی را در زمان ما آغاز کردند . ۶۸/۳/۲۹

— ایشان عصر گرایش و احترام به ارزشهای انسانی و احترام به عدالت و حریت انسان و اصل احترام به آرای مردم را بنیان گذاشتند که حتی دشمنان ایشان هم به عظمت امام معترف اند . ۶۸/۳/۲۹

— این که امام می فرمودند: «به من خدمتگزار بگویند، بهتر است تا رهبر»؛ با صداقت و راستی بود و تعارفی در کار نبود . ۶۸/۳/۲۹

— اگر چه جای خالی امام برای ما سخت و تلخ است، اما میراث گرانبهای معمار بزرگ انقلاب، امام خمینی حفظ خواهد شد . ۶۸/۳/۲۹

— بخشیدن روح عزت، استقلال، استغناء و اعتماد به نفس به ملتی که در طول سالیان متمادی سعی شده بود که اعتماد به نفس از او گرفته شود و استقلال او مورد دستبرد قرار گیرد و اعتماد به نفس او از بین برود و دیگران بر سرنوشت او تسلط یابند، از مشخصه های عمده انقلاب است که توسط امام خمینی (ره) در جامعه انقلابی کشور ترسیم شده است . ۶۸/۳/۲۹

— راه و روش و اهداف امام خمینی همانند اهداف انبیاء بوده است . ۶۸/۴/۱

— برای امام، امت اسلامی و اسلام مطرح بود و ایشان منطقه ای فکر نمی کردند . ۶۸/۴/۱

— در سخت ترین مراحل، امام عزیزمان همواره آرام و مطمئن بودند و به مردم اطمینان فراوانی داشتند . ۶۸/۴/۱

— امام، خوب این مردم را شناخته بودند و مردم هم حقاً و انصافاً امامشان را خوب شناخته بودند . ۶۸/۴/۶

— خداوند امام عزیزمان را به عنوان گوهری یکدانه و ذخیره ای از سوی خود در میان ملت ما قرار داد . ۶۸/۴/۱۰

— آن روح بزرگ و کوه سستیر به دفعات در برابر عظمت مردم تکان می خورد و می لرزید . ۶۸/۴/۱۰

— او که جوهره درخشان وجودی اش در سایه ربوبیت پروردگار آشکار شد، بارها و بارها سیاست های جهانی را جابه جا کرده و تغییر داد . ۶۸/۴/۱۰

— امام عزیز با رحلت خود امت اسلام را یتیم کردند و شاید در دلهما، محیط زندگی و در جهان اسلام نتوان تا سالهای متمادی این خلافت را پر ساخت . ۶۸/۴/۱۰

— کلام او همانند بمبی در دنیا منفجر شد و همه را تحت تأثیر قرار داد . ۶۸/۴/۱۰

بقیه در صفحه ۲

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

ابعاد شخصیتی حضرت امام

۱- ایمان به مبدا و معاد؛ ایمان اصیل و نیرومند، گویی پرده ها از جلوی دیدگانش کنسار رفته و ماورای طبیعت را به رای العین دیده است.

۲- عشق به هدف و آرمان های اسلامی و ایثارگری همه جانبه در راه آن.

این دو عنصر از صفات بارز و عناصر چشمگیر شخصیت او به شمار می رود. بر این اساس به برخی از ابعاد شخصیت وی اشاره می نماییم:

۱- آگاهی از وضع جهان

امام صادق (ع) در حدیث کوتاهی چنین می فرماید: «العالم بزمانه لا تهجم علیه اللوایس»؛ انسان آگاه از اوضاع و شرایط زمان هرگز غافل گیر حوادث غیر مترقب نمی شود. در این حدیث، یکی از شرایط رهبری بیان شده است: رهبر باید با دید نافذ از حوادث تلخ و ناگواری که در کمین امت اوست، از قبل آگاه باشد و برای آن چاره اندیشد.

بقیه در صفحه ۳

شخصیت حضرت امام، بنیانگذار انقلاب اسلامی و بیدار کننده جامعه مستضعفان و محرومان، ابعاد مختلف و گوناگونی دارد که هرگز نمی توان حق همه آنها را در این مقاله ادا نمود. او به طور خلاصه، انسان کاملی بود که علم و عمل را به هم آمیخته و عرفان و اخلاق را در خود مجسم نمود و با فقاقت و اجتهاد واقع بینانه، بیانگر احکام و سیاست و حقوق اسلامی بود. او نه تنها در مراحل علمی پیشستاز این مسیر بود، بلکه در مراحل اجتماعی و سیاسی یک فرد آگاه از وضع زمان و آشنا به درد و درمان بود و نهیب او بر مستکبران و سلطه جویان، تازیانه ای بود که پشت آنان را می لرزاند و نقشه های آنان را بر باد می داد.

مقام عرفانی و فلسفی، فقاقت و اجتهاد، ذوق ادبی و آشنایی او به لطایف کلام، آگاهی او از سیاست های جهانی و اخلاق آموزنده و سازنده او، مناجات های تکان دهنده نیمه شب وی همه و همه پرتوی از ابعاد گسترده شخصیت او می باشند، ولی آنچه می توان در این باره گفت، این است که او دارای دو خصیصه گرانقدر بود که همه آثار و تجلیات را به دنبال داشت:

امام خمینی در آینه کلام رهبری

ادامه از صفحه اول

– او زنده است تا اسلام ناب محمدی (ص) زنده است و او زنده است تا پرچم عظمت اسلام و وحدت مسلمین و نفرت از ظالمین بر افراشته است. ۶۸/۴/۱۷

– آری امام خمینی زنده است تا امید زنده است و تا حرکت و نشاط هست و تا جهاد و مبارزه هست. ۶۸/۴/۱۷

– طنین صدای او که ندای حق و عدل بود، در دل‌های امتش و در فضای جهان هست و خواهد بود. او نمرده است و نخواهد مرد. ۶۸/۴/۱۷

– برای او که راهرو راه پیامبران بود، همچون خود پیامبران، مرگ جسم به معنای مرگ شخصیت نیست. ۶۸/۴/۱۷

– او در بانگ تکبیر مبارزان مسلمان، در اراده قهر آمیز ملت‌های زیر ستم، در ایمان آگاهانه نسل جوان معاصر در دنیای اسلام، در امید روشن مستضعفان و مظلومان، در سوز و حال معنوی مناجاتیان، در حیات دوباره معنویت و ارزش‌های اخلاقی در جهان و در همه جلوه‌های زیبایی که حرکت انقلابی و تاریخ ساز او در دوران معاصر به وجود آورد و بالاخره در دل یکایک عاشقان و مریدانش زنده است. ۶۸/۴/۱۷

– برای حیطه بندی عظمت این شخصیت بزرگ به قلم توانا و زبان‌های گویا نیاز است. ۶۸/۴/۲۹

– او مانند خورشیدی بود که با درخشش خود اشیاء را آشکار می‌کند و مانند روحی بود که با میدبن به کالبدی اجزای آن را زنده می‌سازد. او ما را زنده کرد و به حرکت در آورد و ما توانستیم به کمک وجود او به ارزش جغرافیائی و تاریخی کشورمان و به حقیقت فرهنگ گذشته قرآن و ملت خود پی ببریم و اگر نظام جمهوری اسلامی و این انقلاب بزرگ و جهانی و نیز این رستخیز عظیم ایجاد شده در دنیا را به عنوان یک شجره طیبه بدانیم؛ ریشه آن همین شخصیت عظیم است که این درخت مبارک رویاند. ۶۸/۴/۲۹

– شخصیت امام به وجود خارجی او بستگی ندارد، بلکه عظمت این شخصیت از فکر، راه و رهنمودهای او مایه می‌گیرد. لذا اهتمام به احداث مرقده، گنبد و صحن امام عزیز به معنای تلاش برای حفظ هویت فکری و راه او و نیز زنده نگه داشتن یاد اوست. ۶۸/۴/۲۹

– مرقده حضرت امام، مرکزی برای گسترش الهامات الهی و نورانیت و روح عرفانی برای مردم اهل بصیرت و معرفت خواهد بود. ۶۸/۴/۲۹

– بدون شک ما امروز با فقدان رهبر و امام عزیز و معظم بی نظیرمان دچار کمبود و خلا مهمی هستیم، لیکن با یاد صلابت، قاطعیت و معنویت و روحانیت آن بزرگوار و با الهام از درس‌های فراموش ناشدنی ایشان، امروز مقطع و دوران دیگری را آغاز می‌کنیم. ۶۸/۵/۱۴

– یاد و نام امام بزرگوارمان کاخ قدرت‌های طاغوتی و نیز دل آنها را می‌لرزاند؛ زیرا او خادم به اسلام و مسلمین بود که با مجاهدت خود و ملتش به اسلام و مسلمین عظمت بخشید. ۶۸/۷/۲۶

– صلوات و سلام خدا بر شاهد شهیدان و امام مجاهدان و اسوه و مقتدای صالحان و رفعت بخش کلمه پیامبران، حضرت امام خمینی قدس الله سره و اعلی الله کلمه که آتش خشم مستضعفان را بر هیمة فسق و فساد و کفر و الحاد و ظلم و استکبار جهانی افکند و ارکان سلطه مستکبران را متزلزل ساخت. ۶۸/۷/۱

– اگر امام نیست، خدای او، راه او، رهنمودهای او و انگشت نورانی اشاره‌های او که ما را به راه راست هدایت می‌کرد، هست و مهم این است که ما کار بزرگ امام را بشناسیم و قدر بدانیم. ۶۸/۱۱/۵

– بزرگداشت امام برای ما، جنبه اعتقادی، ایمانی، انقلابی، عاطفی و ملی دارد. ۶۹/۳/۲

– شخصیت وجودی امام که در جایی برای شهادت اسیری اشک می‌ریزد و در جایی دیگر همچون قضیه شهادت ۷۲ تن از بزرگان انقلاب، چون کوهی استوار می‌باشد، با هیچ زبانی قابل توصیف نیست. ۶۹/۳/۲

– این فکر غلطی است که حرف دل امام را تنها می‌توان در رؤیت سیاسی امام دید. حرف دل امام را در مجموعه ای از همه ابعاد وجودی امام با صد زبان همچون فریاد سیاسی، شعر عرفانی، لبخند و یا گریه‌ای بیان شده است. باید دید و سبب و کوشش ما باید بر این باشد که در تمام جهات کمال امام را مورد توجه قرار دهیم. ۶۹/۳/۲

– امام برای حیات دوباره اسلام درست همان راهی را پیمود که رسول معظم (ص) پیموده بود؛ یعنی راه انقلاب را. در انقلاب، اصل بر حرکت است. حرکتی هدفدار، سنجیده، پیوسته، خستگی ناپذیر و سرشار ایمان و اخلاص. در انقلاب، به گفتن، نوشتن و تبیین اکتفا نمی‌شود، بلکه پیمودن و سنگر به سنگر پیش رفتن و خود را به هدف رساندن، اصل و محور قرار می‌گیرد. گفتن و نوشتن هم در خدمت همین حرکت درمی‌آید و تارسیدن به هدف یعنی حاکمیت بخشیدن دین خدا و متلاشی

ساختن حکومت شیطانی، ادامه می‌یابد. ۶۹/۳/۱۳

– امام خمینی یک حقیقت همیشه زنده است. نام او پرچم انقلاب، راه او راه انقلاب و اهداف او اهداف این انقلاب است. ۶۹/۳/۱۳

– حیات و شخصیت خمینی کبیر، تجسم اسلام ناب محمدی (ص) و تبلور انقلاب اسلامی بوده و او خود و سخنش و انگشت اشاره اش خضر راه این حرکت الهی و روشنگر نقاط مبهم و برطرف کننده همه تردیدها بوده و همچنان خواهد بود. ملت ایران و از همه بیشتر مسئولان کشور باید این درس بزرگ را هرگز از یاد نبرد. ۶۹/۳/۱۳

– این عصر را باید عصر امام خمینی نامید و ویژگی آن عبارت است از پیدایش و جرأت و اعتماد به نفس ملت‌ها در برابر زورگویی ابر قدرت‌ها و شکستن بت‌های قدرت ظالمانه و بالندگی نهال قدرت واقعی انسان‌ها و سر بر آوردن ارزش‌های معنوی و الهی. ۶۹/۳/۱۳

– در همه جای عالم، فاصله میان زندگی رؤسای کشور با مردم کوچه و بازار، فاصله شاه و گداست و حتی حکومت‌هایی هم که داعیه توده ای داشتند، نتوانستند از زندگی مسرفانه شاهان برای خود صرفنظر کنند. افتخار نظام اسلامی آن است که امام عظیم الشانش تا پایان عمر در زی طلبگی زندگی کرد. ۶۹/۳/۱۳

ماست، از ما جدا کند و این جانب در مسئولیت خطیر و جدید خود ملتزم و متعهدم که مو به مو، آن درس‌های الهی را به کار بندم. ۷۰/۳/۸

– دوران ده ساله حیات مبارک امام خمینی رضوان الله تعالی علیه، الگو و نمونه حیات جامعه انقلابی ماست و خطوط اصلی انقلاب، همان است که امام ترسیم فرموده است. دشمنان خام طمع و کوردل که گمان کردند با فقدان امام خمینی دوران جدید با مشخصاتی متمایز از دوران امام خمینی قدس سره آغاز شده است، سخت در اشتباه اند. ۷۰/۳/۸

– امت امام و شاگردان او که از سرچشمه فیاض آن موجود ملکوتی سیراب شده و عزت و کرامت اسلامی و انسانی خود را در آن جسته اند؛ اکنون شاهد آنند که ملت‌های دیگر حتی ملت‌های غیر مسلمان، نسخه تعالیم انقلابی آن قائد عظیم را مایه نجات خود دانسته و آزادی و غیرت خویش را در آن یافته اند. امروز به برکت نهضت آن یگانه دوران، مسلمانان در همه جا بیدار شده اند و کاخ امپراتوری‌های سلطه ظالمانه رو به ویرانی نهاده است. ملت‌ها ارزش قیام ملی را دریافته و غلبه خون بر شمشیر را تجربه می‌کنند و همه در همه جا چشم به ملت مقاوم و نستوه ایران دوخته اند. ۷۰/۳/۸

– بدیهی است که برای آمریکا و دیگر سردمداران استکبار، چیزی مهمتر از این نیست که ملت ایران از راه دهساله خود برگردد یا در آن تردید کند؛ زیرا در این صورت نقطه درخشان امید ملت‌ها کور خواهد شد و غلبه خون بر شمشیر مورد تردید قرار خواهد گرفت. ما صریحاً به ملت‌های جهان اعلام می‌کنیم که تفکر (خاتمه یافتن دوران خمینی) که دشمن با صد زبان سعی در لقاء آن دارد؛ خدعه و نیرنگی استکباری بیش نیست و علیرغم آمریکا و همکارانش، امام خمینی در میان ملت خود و جامعه خود حاضر است و دوران امام خمینی ادامه دارد و خواهد داشت. راه او راه ما، هدف او هدف ما و رهنمود او مشعل فروزنده ماست. همه ملت و مخصوصاً جوانان عزیز و نوجوانان، خود را سربازان محبوب امامشان بدانند و با اتکال به خدا و استمداد از حضرت ولی الله الاعظم ارواحنا فدا، با قوت و قدرت به سمت هدفهای عالی امامشان حرکت کنند و بدانند که پیروزی نهایی از آن ماست. ۷۰/۳/۸

– بر اساس جهان بینی اسلامی، اعتقاد راسخ به لزوم اتحاد مسلمین، برای حل مشکلات مسلمانان و عظمت و سر بلندی و قدرت اسلام ضرورت دارد و ایسن هدفی بود که امام همواره آن را دنبال می‌کردند. ۶۹/۳/۱۷

– امام بزرگوارمان بذر وحدت را پاشیده اند و نهال اسلامی در حال رشد است. این حرکت استمرار خواهد داشت و استکبار از ضربه زدن به این حرکت پر شتاب که راه روشنی را در پیش روی خود دارد، ناتوان است. ۶۹/۳/۱۷

– فتح دل‌های آحاد امت اسلامی در اقصی نقاط جهان که در برابر عظمت امام و راه و پیام او از خود اطاعت، تسلیم و همراهی نشان دادند؛ از اخلاص آن بزرگوار که نقطه اساسی حیات او بود ناشی می‌شد و فقط با اخلاص در گفتار و عمل است که می‌توان راه امام را طی کرد. ۶۹/۳/۱۷

– بر اساس معانی قرآنی واقعی، حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه، انسان حکیمی بودند که با حکمت خود فعل و انفعالات عالم غیب را درک می‌کردند. اما در عین آن که از اندیشه سیاسی بسیار بالایی برخوردار بودند، به عنوان یک انسان استثنائی زمان ما حقایق را می‌فهمیدند و این همان عالم غیب ملکوت وجود انسان است که راه رسیدن به آن تقوی و عمل به تکلیف شرعی است. ۶۸/۶/۳۱

– عظمت و شخصیت رهبری حضرت امام (رضوان الله تعالی علیه) قابل قیاس با هیچ یک از رهبری‌های دنیای امروز نبود؛ اما ایشان هیچگاه پیروزی انقلاب اسلامی در ایران را به خود نسبت نمی‌دادند. امام برای مردم یک وسیله الهی بودند و ایشان حرکت عظیم مردم و اخلاص و فداکاری آنان را موجب این پیروزی بزرگ می‌دانستند. ۶۹/۸/۳۰

– رهبری و نظام جمهوری اسلامی اکنون با ذخیره ارجمند و تمام نشدنی و نیز با آن تصور والا و دست نیافتنی از شخصیت رهبر کبیرمان روبروست. نه این جانب که طلبه ای کوچک با کاستی‌ها و قصورهای فراوان است و نه هیچ فرد دیگری در جمهوری اسلامی، قادر نیست که به قله آن شخصیت ممتاز و استثنائی دست یابد و خود را با پدر و معمار انقلاب اسلامی و سازنده و پردازنده جمهوری اسلامی مقایسه کند. او

ادامه از صفحه اول

یکی از ابعاد شخصیت حضرت امام، آگاهی او از وضع جهان و شرایط زمان بود و حرکت‌های سیاسی و الحادی را که در جهان بر ضد اسلام در حال شکل گرفتن بود، به خوبی می‌شناخت و همه را مد نظر داشت و اگر از دوران جوانی، دارای چنین خصیصه‌ای نبود، هرگز در دوران پیری و فوتوتی که زمام امور را به دست گرفت، نمی‌توانست انقلاب اسلامی را با چنین صلابت و استواری، متجاوز از ده سال رهبری کند و دشمنان را به تعجب و شگفتی وا دارد. او به خاطر چنین خصیصه‌ای، از دوران جوانی، رجال کشور را می‌شناخت، رجال خائن و صالح، و تا آنجا که امکانات زمان اجازه می‌داد، از طرق مختلف مسائل سیاسی

۲- بعد فلسفی و عرفانی

آگاهی از بعد فلسفی و عرفانی امام در گرو این است که سیر رشد علمی او را از دوران جوانی تا دوران مرجعیت به صورت فشرده بازگو کنیم:

امام در یک بیت علمی، در بیستم جمادی‌الثانی ۱۳۲۰ چشم به دنیا گشود، ولی در همان دوران کودکی پدر را از دست داد و در تکفل برادر ارجمندش، جناب آیت الله پسندیده درآمد و در آغوش گرم او بزرگ شد. از همان دوران کودکی و نوجوانی، بیش نافذ و پیشانی بلند و نگاه‌های حساس او از نبوغ و استعداد خاص وی حاکی بود. وی ادبیات فارسی و عربی را تا معانی و بیان و بدیع در همان زادگاهش تحصیل کرد و سپس برای تحصیلات بالاتر در سال ۱۳۲۹ به شهرستان «اراک» مهاجرت نمود. شهرستان اراک در آن روز شاهد تاسیس حوزه جدیدی بود که به وسیله بزرگ مرد الهی آیت الله العظمی حائری (قدس سره) پی‌ریزی شده بود. وی در سال ۱۳۳۲ این حوزه را تاسیس نموده و تا ۱۳۴۰ آن را اداره کرد و فضلا را از اقطار و اکناف در آن‌جا گرد آورد.

حضرت امام پس از انتقال مرحوم حائری به شهرستان قم و تصمیم بر تاسیس حوزه جدید در این حرم اهل بیت، بلافاصله از شهرستان اراک به قم مهاجرت نمود و سطوح عالی را از محضر اساتید بزرگ، از جمله مرحوم آیت الله حاج سید محمد تقی خوانساری (متوفای ۱۳۷۱ ه.ق) فرا گرفت. پس از چهار سال اقامت در قم شایستگی آن را پیدا کرد که از سال ۱۳۴۴ به درس آیت‌الله حائری راه یابد و تا سال ۱۳۵۵ از حوزه فقهی و اصولی مرحوم حائری بهره‌مند شود. ایشان بخشی از درس‌های مهم استاد خود را به رشته تحریر درآورد تا آنجا که آخرین نظریات فقهی و اصولی آیت الله حائری را در کتابچه خاصی به نام «فوائد» گردآوری نمود.

تأسیس حوزه در قم سبب شد که شخصیت‌های عظیم فلسفی و عرفانی برای بهره‌رسانی و بهره‌گیری از حرم اهل بیت در آنجا رحل اقامت افکنند و در این میان می‌توان از دو شخصیت بزرگ، مرحوم آیت الله شاه آبادی و مرحوم آیت الله رفیعی قزوینی نام برد.

حضرت امام پنج‌سال تمام، عرفان را نزد آیت الله شاه آبادی تحصیل و فلسفه را از مرحوم آیت الله رفیعی آموخت، ولی در میان این دو نفر به مرحوم شاه آبادی عشق می‌ورزید و می‌گفت: من تا کنون انسانی به این لطافت طبع ندیده‌ام و می‌افزود من در نخستین برخورد به ایشان پیشنهاد تدریس اسفار نمودم. او با استاد خود چنان عارفانه و مؤدبانه رفتار می‌کرد که اگر روزی درس تا دو ساعت هم به طول می‌انجامید، اظهار خستگی نمی‌کرد و اگر استاد به خاطر عذر

خاصی مثلا پنج دقیقه درس می‌گفت، باز هم اعتراض نمی‌نمود و این خصیصه را استاد وی نیز به دیگران یادآور می‌شد.

او در مسایل عرفانی و فلسفی، به حق استاد مسلم بود و برخلاف بسیاری از اساتید فلسفه و عرفان که فقط به تقریر و تبیین مسایل اکتفا می‌کنند و چه بسا خود نیز به کنه مطلب نرسند، مسایل الهیات را به حق چشیده بود و آنچه را می‌گفت، از صمیم دل بیان می‌کرد و در برخی از مسایل به حد شهود رسیده بود. او در عین علاقه

سلوک به تدریج در میان فضلا برای خود جایی باز می‌کرد و غالبا کوشش می‌کردند که گفتار و رفتار خود را با اخلاق اسلامی وفق دهند.

در تقید امام نسبت به مسایل اخلاقی همین بس که اگر در مجلسی کسی سخنی را می‌گفت که از آن بوی تعریض به مسلمانان به مشام می‌رسید، با رنجش شدید امام روبه‌رو می‌شد و امام از ادامه سخن وی جلوگیری می‌کرد. نمونه گویای دیگری از تقید او به اخلاق اسلامی این که ایشان در مدرسه مدرسه فیضیه برای جمعی

ابعاد شخصیتی حضرت امام

به هر دو علم، کشش خاصی به عرفان نظری و عملی داشت. اثر ممتاز او در این فن نشانه نبوغ اوست. «مصباح الهدایه فی الولایه والخلافه» بحثی عرفانی در اسما و صفات می‌باشد که به حق از نادره‌های زمان است و کمتر عارفی می‌تواند به عمق آن نوشته‌ها پی برد.

۳- بعد اخلاقی

پس از درگذشت مرحوم آیت الله العظمی حائری، معظم‌له عصرهای پنج‌شنبه و جمعه درسی را به عنوان درس اخلاق آغاز نمود که خاری در چشم حاکمان روز بود. وی این بحث را به عنوان درس اخلاق آغاز کرد و از نظر قانونی حکم دیگر دروس حوزه را داشت و چون در آن روز تمام اجتماعات ممنوع بود جز تدریس، از این جهت نمی‌توانستند جلوی آن را بگیرند.

امام در این درس، نکات آموزنده اخلاقی را آمیخته با مسایل عرفانی و سیاسی بیان می‌کرد و گاهی به خاطر مزاحمت دستگاه و جلوگیری از تدریس، محل درس را از مدرسه فیضیه به مدرسه حاج ملاصادق منتقل می‌نمود و در هر حال، در همان شرایط کتاب ارزنده‌ای را به نام «الاربعین» نوشت که عصاره درس‌های اخلاق او در روزهای پنج‌شنبه و جمعه، در سنوات پس از درگذشت آیت‌الله حائری تا سال ۱۳۵۸ هجری قمری بود و خوشبختانه این کتاب که بر اثر هجوم وحشیانه دستگاه به بیت امام ناپدید شده بود، سالها بعد به دست آمد و به زیور طبع آراسته گردید. کسانی که از این درس و آن مجلس روحانی‌خاطراتی دارند، می‌توانند تاثیر سخن امام را در دگرگونی قلوب و ارواح کاملا به یادآورند. یک نشست در آن درس اخلاق، آن چنان انسان را به دنیا و زخارف آن بی‌علاقه می‌کرد که انسان فقط و فقط به معنویات ارج می‌نهاد. درس اخلاق حضرت استاد، آن چنان دگرگونی عظیمی در طلاب و فضلاء آن زمان پدید آورده بود که مساله سیر و

فضلا را برای پی‌گیری از روش ایشان دعوت می‌نمود. معظم‌له در درس مرحوم بروجردی از سال ۱۳۶۴ ه. ق تا سال ۱۳۷۰ شرکت داشت و در نتیجه مزایای روش هر دو استاد را به هم آمیخت و خود صاحب سبک و روشی در فقه و اصول گردید و از ترکیب هر دو روش، یعنی عنایت بر تحلیل و ژرف‌نگری و بحث‌های عمیق، به ضمیمه تتبع در تاریخ مساله و اقوال پیشینیان، بنیاد نوینی را پی‌ریزی کرد و از سال ۱۳۶۴ ه. ق به درخواست گروهی از فضلا، درس خارج اصولی را از مباحث «قطع» آغاز نمود و این دوره در سال ۱۳۷۰ ه. ق به پایان رسید و مخلص نیز در عداد کوچک‌ترین تلامذ او در این دوره و دوره‌های بعد درآمد و رشته علاقه او در بهره‌گیری از دروس امام تا روزی که از قم به ترکیه تبعید شد، ادامه داشت.

۵- بعد عبادی

حضرت امام از نخستین سالهای دوران جوانی، با هر نوع ریاکاری مخالفت می‌ورزید و در عین حال که در روز بسان دیگر طلاب و فضلا به تحصیل می‌پرداخت و در مجالس انس شرکت می‌نمود و در غالب پنج‌شنبه‌ها و جمعه‌ها برای تفریح به خارج قم می‌رفت و از چنین مجالس بهره می‌گرفت، ولی در دل شب بسان پرهیزکاران وارسته به راز و نیاز با معبود می‌پرداخت و از همان دوران جوانی و از ۲۷ سالگی تا لحظه‌ای که توان داشت، نماز شب او ترک نشد و در سخت‌ترین لحظات، حتی شبی که از پاریس به تهران بازمی‌گشت، نماز شب را در هواپیما به جا آورد. او در میان ادعیه به «صحیفه سجاده» علاقه خاصی داشت و معتقد بود که در لابه‌لای ادعیه، یک رشته مسایل عرفانی و فلسفی هست که مرغ اندیشه هیچ فیلسوفی به آنها نرسیده است و در میان مناجات‌ها به «مناجات شعبانیه» عشق می‌ورزید و در ماه رمضان به خواندن ادعیه تقید خاصی داشت.

۶- بعد ادبی و سبک نگارش

امام انسان با ذوقی بود و با نگارش رابطه خاصی داشت و از موهبت خط زیبا و نستعلیق بهره‌مند بود و خط او جزو خطوط درجه یک به شمار می‌رود و هم اکنون برخی از کتاب‌های او که در سال‌های ۱۳۴۶ و ۱۳۴۹ نگاشته است، نزد اینجانب موجود است و حاکی از قدرت انگشتان او در آفرینش اثر هنری است.

او از قریحه شعری خاصی برخوردار بود که فقط این ذوق را در خدمت اهل بیت به کار می‌برد. «بهاریه‌های او» در میلاد امام زمان علیه السلام زینت‌بخش محافل ادبی و ولایی حوزه علمیه قم در دوران مرحوم آیت الله حائری بود. وی دیوان ضخیمی به اندازه دیوان حافظ داشت که متأسفانه از خانه ایشان به سرقت رفت و تا کنون اثری از آن به دست نیامده است، ولی در عین حال ارادتمندان او برخی از بهاریه‌های وی را استنساخ کرده و قسمتی از آنها به وسیله فرزند عزیزش مرحوم حجت الاسلام آقای سید احمد خمینی (ره) گردآوری گردیده است. او در نویسندگی از جملات کوتاه ولی کوبنده بهره می‌گرفت و از کلمات زیبا و روح افزای عارفان، آمیخته با شیوه پرخاشگری موحدان بر مشرکان و ملحدان، استفاده می‌کرد و اعلامیه‌های او از آغاز نهضت تا آخرین روزها بر این نکته گواهی می‌دهند. او علم عروض و قوافی را در نزد مرحوم حاج شیخ محمد رضا اصفهانی، مؤلف کتاب «نقد فلسفه داروین» آموخت و از هیات قدیم و جدید اطلاع داشت.

✽با اندکی تلخیص

فلسفه تدریس می‌کرد. روزی یکی از مدرسین غیر معروف قم که از شرایط جایگاه درس آگاه نبود، برای یک نفر کتاب «شرح لمعه» را تدریس می‌کرد، وقتی امام وارد مدرس شد و دید او مشغول تدریس است، بلافاصله بیرون آمد و به هیچ قیمت حاضر نشد که آن روز در آن مرکز درس بگوید و گفت ایشان قبل از ما شروع به درس کرده و حق سبقت با اوست. او سالها که در برخی از مساجد درس می‌گفت، لدی‌الورود، دو رکعت نماز تحت مسجد را به جا می‌آورد، آنگاه تدریس را آغاز می‌کرد و تا شایستگی افراد را برای درسی که می‌گفت، احراز نمی‌کرد، به او اجازه شرکت نمی‌داد.

۴- بعد فقاقت و اجتهاد

حضرت امام یازده سال تمام از درس خارج فقه و اصول مؤسس حوزه بهره‌مند شد و پس از درگذشت او به تدریس سطوح عالی پرداخت و هیچگاه رشته بحث او درباره این دو علم از هم نگسست. علاوه بر تدریس با جمعی از فضلاء بزرگ حوزه، مانند مرحوم آیت الله محقق داماد و آیت الله حاج سید احمد زنجانی (قدس سره) مباحثه مشترک فقهی داشتند.

آنگاه که مرحوم آیت الله بروجردی در سال ۱۳۴۶ ه. ق به قم آمدند، یکی از شخصیت‌هایی که به درس ایشان گرمی خاصی بخشید، حضرت امام بود. مرحوم بروجردی از نظر روش فقهی با مرحوم حائری تفاوت آشکاری داشتند. مرحوم حائری به بحث و تحقیق و ژرف‌نگری بیش از تتبع می‌پرداخت، در حالی که مرحوم بروجردی به تتبع در تاریخ مساله و فتاوی فقهای عامه و خاصه در نخستین قرون و کاوش در رجال سند، بیش از امور دیگر عنایت می‌ورزید و از نظر عمق بحث‌ها نیز در سطح بالاتری قرار داشت.

حضرت امام با شرکت در درس مرحوم بروجردی به مزایای درس ایشان پی برد و پیوسته

در ابتدا از زمان شروع آشنایی خودتان با حضرت امام بفرمایید.

قبل از شروع مبارزات، با امام و افکار ایشان آشنا شدیم. ایشان خیلی محکم بودند به این که اکنون اسلام است که می تواند کشور را نجات بدهد. و چیز دیگری غیر از اسلام نمی تواند. و مصر بودند که مردم را علیه آمریکا و رژیم متحد کند. و این جزء اعتقادات جدی ایشان بود و علنی هم آن را مطرح می کردند.

نکته ای که همیشه برای ما روشن بود، نظر و رفتار ایشان این بود که می گفتند احزاب و گروههایی که در حال مبارزه هستند، خوب می کنند، ولی آنچه که شما باید دنبال آن باشید، مردم هستند. کارتان این باشد که مردم را آگاه کنید.

از نظر ایشان مردم معتقد به اسلام بود. مثلاً وقتی که بحث گروههای منافقین پیش آمد، آقای طالقانی، من و کسانی که سهمی زیاد داشتیم، موافق بودیم که اینها تقویت شوند. ولی امام هیچوقت حاضر نشدند بپذیرند. ما از امام خواستیم که تأیید کنند، اما ایشان تأیید نکردند. مخالفت هم نمی کردند. اشکالاتی به ذهن ایشان می رسید. دوران طولانی گذشت و آنها به انحراف رسیدند و تجزیه شدند.

بنده در سفری که به صورت قاچاقی (آقای محمد منتظری برای من تذکره ای درست کرد) به عراق و خدمت امام رفتم، به ایشان عرض کردم که پارسال هم می خواستم پیام خدمت شما تأیید کنید این ها را، ولی امسال آمد عرض کنم که شما در نجف واقعیت را بهتر از ما تشخیص دادید. لذا حضرت امام مصداقشان مردم بود. وقتی که به ایران آمدند، هیچ وقت به چیزی غیر از مردم تکیه نکردند.

در گریز به وجوه شخصیتی حضرت امام در تحولات مختلف انقلاب، متوجه می شویم که برخورد امام بسیار مدبرانه بود. در حوادث غیر منتظره ای که چه از بیرون و چه از داخل، بر انقلاب تحمیل شده بود؛ اگر سکنداری حضرت امام نبود، شاید شاهد سختی های زیادی در انقلاب بودیم. نیروهای انقلاب در بمب گذاری ها به شهادت رسیدند و جنگ تحمیلی بر انقلاب نو پا تحمیل شد. سکنداری چنین انقلابی در آن شرایط سخت کار ساده ای نبود. در مواجهه با این موارد، چه چیزهایی از حضرت امام به خاطر دارید؟ و برخورد امام چگونه بود؟

همان اوایل کم و بیش مدتی اخبار غیر موثق و شایعاتی می شنیدیم که توطئه ای در حال شکل گیری است. یکی از این توطئه ها این بود که عده ای می خواستند جماران را بمباران کنند. گویا از افراد آن گروه (وقتی که همه چیز آماده بود برای حمله) یکی موضوع شان را با مادرش در میان گذاشته بود و مادرش هم به او گفت، زود برو و مسئله را بگو. تقریباً حدود سحر خودش را به دفتر آیت الله خامنه ای در آن موقع شب رساند. من هم آنجا بودم. به هر حال ما از طریق او مسئله را فهمیدیم و معلوم شد عده ای می خواهند از همدان با فائتوم بیایند و جماران را بمباران کنند. ما دو نفری بلافاصله رفتم خدمت امام. از امام خواستیم که از جماران بیرون بروند. و آن شب در جماران نباشند. ایشان نپذیرفتند. فرمودند که فرض کنیم که اینها چند تا بمب از هوا انداختند و جاهایی را هم خراب کردند، بالاخره آنها باید بیایند روی زمین. روی زمین وقتی که آمدند با مردم مواجه اند. روحیه حضرت امام این جوری بود.

وقتی شما از فرازهای رهبری حضرت امام

تعریف می کنید، آن گونه که همگان شاهد آن بودیم؛ تصمیمات ایشان داهیانه، هوشمندانه و زیر کانه بود. حضرت امام ده سال پس از پیروزی انقلاب در قید حیات بودند و بعد از ایشان نیز رهبری انقلاب را حضرت آیت الله خامنه ای عهده دار بودند. و شما هم همچنان نزدیکترین یار و همراه ایشان بوده و هستید. تحلیل شما از این هیجده ساله اخیر از سکنداری کشتی انقلاب چیست؟

اولاً خود حضرت امام مقدمات آن را فراهم کردند که ما به آسانی توانستیم به رهبری آیت الله خامنه ای برسیم. آسان نبود. به گونه ای بود که من و خود ایشان و دیگر رفقایمان، همه به این فکر بودیم که طبق قانون اساسی شورای رهبری از سه نفر تشکیل دهیم. از آقای خامنه ای، موسوی اردبیلی و مشکینی. همه چیز را هم تنظیم کرده بودیم؛ ولی حضرت امام مقدماتی فراهم کرده

بر روی جوانان تأکید داشتند و امروز هم برای مجموعه نظام جوانان و نوجوانان فوق العاده مهم هستند. برای نسل امروز و آنهایی که در قبل از انقلاب شاهد شکل گیری انقلاب و حوادث مهم آن بودند، بفرمایید که اکنون انقلاب و کشور ما در کجای این دنیای پر تلاطم و پر از تحول قرار دارد؟ به ویژه این که ما در مسیر یک برنامه خیلی مهم و تدوین شده برای ایران سال ۱۴۰۴ قرار داریم.

از شروع مبارزات، ما با کارشکنی خارجی ها و همچنین کسانی که در داخل اسلام را قبول نداشتند، مواجه بودیم. بعد از پیروزی انقلاب هم هیچوقت ما را راحت نگذاشتند، اما با هوشیاری امام، با آن رفراندومی که برگزار کرد، با آن قانونی که نوشته شد، با رهبری امام و نیروهای خوبی که در انقلاب حضور داشتند؛ اعم از جوان ها و

گفتگو با حضرت آیت الله هاشمی رفسنجانی

بعد از رحلت امام

نیروهای متعهد، بر همه این توطئه ها غلبه کردیم. آنها فکر می کردند که با کودتا مسئله را حل می کنند که کودتا هم برای آنها مشکل درست کرد و عواملی هم که در داخل کشور داشتند را نیز از دست دادند. جنگ را شروع کردند. ارتش مجهز صدام که در مقابل با ایران تجهیز کردند؛ شوروی، غربی ها، منافقین، ارتجاع منطقه همه پشت سر صدام رفتند و فکر می کردند که می توانند خوزستان را بگیرند و ایران با رفتن خوزستان از پای در می آید.

بعد از شکست این حربه هم انواع توطئه ها و تحریرها را به راه انداختند. حالا هم که به خیال خودشان مجهز تر و آماده تر دارند می آیند سراغ ما. اما وضع ما از گذشته خیلی بهتر است. ما آن روز چی داشتیم؟ امروز نیروهای مسلح با قدرت فراوان داریم. آن روزها ما چیزی در اختیارمان نبود. امکانات کشور وابسته بود. الان اکثر نیازهایمان در داخل کشور تأمین می شود. مدیران تربیت شده در همه صحنه ها داریم. مردم ما آگاه ترند. خیلی امکانات داریم که در گذشته نداشتیم.

من ایران را نسبت به اوایل انقلاب به مراتب نیرومندتر می بینم. آمریکا و دوستانشان قوی تر از گذشته نیستند. آنموقع آنها درباری ها، منافقین، گروهکها را در داخل داشتند، الان ندارند. لذا ایران نسبت به گذشته بسیار نیرومند تر است. الان هم با مسئله خاصی درازند، که مسئله هسته ای ست که بعبارتی یکی از هسته های اصلی توسعه بیست ساله و آینده ایران است. و دنیا را هم سر این مسئله دارند علیه ما تجهیز می کنند. یعنی آنها دیدند که ایران دارد از لحاظ توسعه به یک جای غیر قابل برگشتی می رسد. ما درست در مرز این مسئله هستیم و شاید هم از مرز عبور کردیم که به

این نقطه رسیدیم. آنها که نمی توانند مثلاً بگویند که ایران چرا اینقدر دانشجو، اینقدر دانش، اینقدر استاد دارد ولی وقتی که می گویند ایران دارد از تروریست ها حمایت می کند و به مسائل هسته ای هم دست یابی پیدا می کند و امثال این شعارها، توانستند قدرتهای زیادی را با خودشان همراه کنند. ولی اشتباه می کنند. همه این کارها ممکن است که ما را به زحمت بیاندازد اما خودشان هم به زحمت می افتند. آنها برای ما جنگ روانی ایجاد کردند و ما را به زحمت انداختند ولی من مطمئن هستم که ما باز هم پیروز از این معرکه در می آییم. البته به شرط اینکه درست رفتار کنیم خداوند به هیچکس چک سفید امضا نمی دهد.

آذر ماه ۵۷ از حبس رژیم طاغوت آزاد شدید. در تصاویری که از ورود حضرت امام مشاهده می کنیم، حضر تعالی در نزدیکی های حضرت امام نبودید. آن موقع شما چه کار می کردید و در کجا بودید؟

من اول فکر می کردم که حالا که از زندان آزاد می شوم، وقت هایم را صرف تکمیل کارهای قرآنی کنم که به چاپ برسانم. ولی دو سه روز گذشت دیدم نمی شود، دوباره وارد همان کارهای قبلی مان شدیم و همکاری مان را با دوستانمان مجدداً شروع کردیم. تقریباً همه وقتم با جمعی از دوستان، صرف هدایت مبارزه می شد. حتی من به پاریس رفتم. این همه که امام را دوست داشتم، آنجا هم گاهی امام از احمد آقای پرسید که فلانی چرا نمی آید؟ من گفتم یک وقت مناسبی می آیم. آنقدر امام را دوست داشتم که یک وقتی در زمان صدام به عراق به صورت قاچاقی رفتم، که می توانست خطر مرگ داشته باشد. البته کاری هم با امام داشتم. پاریس هم رفتم. همه وقتم صرف مبارزه می شد. از طرفی هم تمایل نداشتم که خودم را نشان بدهم و یا در سخنرانی و... البته می شد در خیلی از جاها آدم ظهور بکند؛ به خصوص در آن روزها، خیلی کم ظاهر می شدیم. مثلاً وقتی که تحصن در دانشگاه تهران کردیم، در مسجد دانشگاه سخنرانی کردم. البته قبلاً با سخنرانی مبارزه می کردیم. وقتی که امام هم آمدند اگر بنا بود کسی برود در هواپیما به استقبال امام و یا کنار ایشان بایستد توقع ام این بود که ماها باشیم دیگر.

امام از همان جا من را به عنوان عضو شورای انقلاب تعیین کرده بودند یا به عنوان کسی که قضیه مصرف داخلی نفت را حل کنم. روابط مان در این حد محکم بود من عقب جمعیت که امام حرف می زد ایستاده بودم و کنترل می کردم نگران بودیم. امام آمده بودند در کشوری که حاکم آن دشمن ایشان است. و هر خطری می شد اتفاق بیفتد.

آن لحظه ای که خبر مفقود شدن امام به ما رسید؛ من و آیت الله بهشتی، آیت الله موسوی اردبیلی نرفته بودیم بهشت زهرا. تا میدان آزادی آمدیم دیدیم همه چیز به هم خورد، نظم دیگر نیست؛ آمدیم خانه آقای اردبیلی نشستیم با تلفن اوضاع را کردیم. بعد از این خبر دو سه ساعت خیلی سخت گذشت. خیلی تلاش کردیم اوایل شب بود که به ما اطلاع دادند که ایشان در منزل یکی از بستگانمان است. خیالمان راحت شد. شرایط شریاطی نبود که آدم بخواهد خودش را مطرح کند. اواخر شب ایشان به مدرسه رفاه آمدند. دیگر خیلی دیر بود ما نخواستیم مزاحم ایشان شویم صبح به خدمت ایشان رفتیم. وقتی وارد اتاق شدم با کلمه محبت آمیز گفتند: کجا بودی؟ این مدتی که ما اینجا بودیم تراندیدیم. عرض کردم کارهایی هست که شما ترجیح می دهید ما آنجا باشیم.

* با اندکی تلخیص

مبارزات ایشان از نوجوانی و با مقابله با برخی خوانین و اشارات ستمگر که در پناه حکومت مرکزی به غارت اموال و نوامیس مردم می پرداختند، آغاز و سیر تکاملی آن به موازات تکامل ابعاد روحی و علمی ایشان از یکسو و اوضاع و احوال سیاسی و اجتماعی ایران و جوامع اسلامی از سوی دیگر در اشکال مختلف ادامه یافته است.

کودتای رضاخان در سوم اسفند ۱۲۹۹ شمسی که بنا بر گواهی اسناد بوسیله انگلیس ها حمایت و سازماندهی شده بود. دیکتاتوری پدید آورد که سیاست داخلی آن بر سه اصل «حکومت خشن نظامی و پلیسی»، «مبارزه همه جانبه با مذهب و روحانیت» و «غرب زدگی» پایه ریزی شده بود و در تمام دوران سلطنتش استمرار داشت.

در چنین شرایطی روحانیت ایران برای دفاع از اسلام و حفظ موجودیت خویش به تکاپو افتاد. آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حایری به دعوت علمای وقت قم از اراک به این شهر هجرت کرد، اندکی پس از آن هم امام خمینی (ره) با هجرت به قم عملاً در تحکیم موقعیت حوزه نو تأسیس قم مشارکتی فعال داشت.

رضاخان علاوه بر انواع تضییقات برای روحانیون، طی دستور العمل های رسمی مجالس روضه و خطابه های مذهبی را تعطیل کرد. تدریس امور دینی و قرآن در مدارس و اقامه نماز جماعت را ممنوع و زمزمه های کشف حجاب بانوان مسلمان ایرانی را آغاز کرد، روحانیت متعهد ایران نخستین قشری بود که با آگاهی از اهداف پشت پرده به مخالفت و اعتراض برخاست. امام خمینی (ره) علاقه خاصی به پیگیری مسایل سیاسی و اجتماعی داشت و بر همین اساس با حضور در متن جریان از نزدیک با مسائل مبارزه و چگونگی ستیز روحانیت و رضا خان آشنا می شد در این میان مبارزات روحانی مجاهد آیت الله مدرس تأثیر خود را بر روح پرشور امام بر جای می نهاد.

در شهریور ۱۳۲۰ کشور ایران در جریان جنگ جهانی دوم به اشغال قوای متجاوز متفقین در آمد رضا شاه با همه ادعاهایش ذلیلانه از تخت سلطنت به زیر کشیده شد و از کشور اخراج گردید. فرمان سلطنت از سفارت انگلیس و با چراغ سبز روسها به نام محمدرضا پهلوی صادر گردید. امام خمینی (ره) اینک فرصت را مغتنم شمرد و باتدوین و انتشار کتاب کشف الاسرار (۱۳۲۲ ه. ش) فجاج سلطنت ۲۰ ساله پهلوی را افشا کرد و با دفاع از اسلام و روحانیت و پاسخگویی به شبهات و هجمه های منحرفین پرداخت و در همین کتاب ایده حکومت اسلامی و ضرورت قیام برای تشکیل آن را مطرح ساخت. سال بعد نخستین بیانیه سیاسی حضرت امام خمینی که در آن آشکارا علمای اسلام و جامعه اسلامی را به قیام عمومی فراخوانده بود صادر شد که انگیزه و انتشار آن بیدارباشی برای طلاب جوان بود و بدین ترتیب به تدریج حلقه ای از یاران همفکر در جمع شاگردان امام شکل گرفت.

بنابه اسناد و خاطرات موجود حضرت امام خمینی (ره) در تمام دوران زعامت آیت... برو جردی (ره) سعی خویش را مصروف حمایت از اقتدار مرجعیت، انتقال اطلاعات سیاسی و هشدارهای به موقع، جلوگیری از نفوذ عناصر کج فهم و در همین حال ارتباط با عناصر سیاسی موجه در تهران نظیر آیت... کاشانی و پیگیری مستمر مذاکرات مجلس شورای ملی و نشریات معتبر وقت می کرد و تحولات جاری را به دقت زیر نظر داشته اند.

در جریان انتخابات دوره شانزدهم مجلس، آیت... کاشانی از سوی مردم تهران انتخاب گردید و همکاری ائتلاف جناح روحانی آیت... کاشانی با جبهه ملی کفه را به نفع طرفداران نهضت ملی شدن صنعت نفت و به زیان شاه سنگین کرد. دکتر مصدق رهبر جبهه ملی با بهره مندی از همین حمایتها به

صدارت رسید. قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ در تهران شکل گرفت و ایران پیروزی ملی شدن صنعت نفت را جشن گرفت ولی بزودی ناسازگاری در جبهه ائتلاف رخ نمود و اختلافات بین فدائیان اسلام و آیت... کاشانی و رهبران جبهه ملی تا مرز رویارویی توسعه یافت.

فقدان رهبری واحد، نفوذ عناصر ناصالح و نبود اهداف مشترک سیاسی و فرهنگی از جمله موانعی بود که صرف نظر از تحركات آمریکا و فشارهای خارجی ادامه مسیر نهضت را ناممکن ساخت. آنچه از مجموعه پیامها و سخنرانی های بعدی امام خمینی (ره)

عقب نشست و با ارسال پاسخ مکتوب شاه و نخست وزیر در صدد توجیه و دلجویی از علما برآمد. اما امام خمینی (ره) سرسختانه مخالفت کرد ایشان معتقد بود که دولت می بایست رسماً لایحه را لغو کند و خبر آنرا انتشار دهد. سرانجام رژیم شاه تن به شکست داد و رسماً در ۷ آذر ۱۳۴۱ هیأت دولت مصوبه قبلی را لغو و خبر آنرا به علما اطلاع داد. امام خمینی (ره) لغو مصوبه در پشت درهای بسته را کافی ندانست و بر ادامه قیام تأکید ورزید فردای آنروز خبر لغو لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی در روزنامه های دولتی منعکس شد و مردم نخستین پیروزی خود را پس از

امام خمینی؛ مبارزات و قیام پانزده خرداد

تهیه از: مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام

استنباط می شود این است که آن حضرت از ابتدا بر

ناپایداری ائتلاف پیش آمده واقف بود.

سرانجام کودتای ۲۸ مرداد بوقوع پیوست. فدائیان اسلام دست از مبارزه نکشیدند ولی دو سال بعد رهبران آن در دی ماه سال ۱۳۳۴ پس از محاکمه به جوخه اعدام سپرده شدند و تلاشهای امام خمینی (ره) و دیگر علما در جلوگیری از اعدام آنان به نتیجه نرسید. شاه و دربار او بعد از کودتای شریانی متفاوت با دوره قبل بطور کامل در اختیار آمریکا قرار گرفتند و دولت انگلیس جای خود را به آمریکا داد.

دهم فروردین سال ۱۳۴۰ آیت... العظمی برو جردی رحلت کرد و امام خمینی (ره) پس از رحلت ایشان، علی رغم استقبال حوزه علمیه و مردم همچون ادوار گذشته زندگی خویش کوچکترین قدمی برای مرجعیت خود برنداشت. این در حالی بود که تحریر فتوای امام خمینی (ره) بر تمام ابواب کتاب عروه الوثقی ۵ سال قبل از رحلت آیت... برو جردی پایان یافته بود و در همین سالها نیز حاشیه امام خمینی (ره) بر کتاب وسیله النجاه - به عنوان رساله عملیه - نگارش یافته بود. پس از رحلت آیت... برو جردی، رژیم شاه شتاب بیشتری به اصلاحات مورد نظر آمریکا داد و همزمان کوشید تا امر مرجعیت را به خارج از ایران منتقل کند. لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی که به منظور قانونی کردن حضور عناصر بهائی در مصادر کشور انتخاب شده بود به تصویب کابینه اسداله علم رسید (۱۶ مهر ۱۴۳۱) امام خمینی (ره) به همراه علمای بزرگ قم و تهران به محض انتشار خبر دست به اعتراضات همه جانبه زدند که موجی از حمایت را در اقشار مختلف مردم برانگیخت. رژیم شاه ابتدا دست به تهدید و تبلیغات علیه روحانیت زد ولی دامنه قیام رو به فزونی نهاد در برخی شهرها باز آراها تعطیل و مردم در مساجد به حمایت از حرکت علما گرد آمدند.

یک ماه و نیم پس از آغاز ماجرا، دولت یک گام

ملی شدن صنعت نفت جشن گرفتند. با وجود شکست شاه در ماجرای انجمن ها، فشار آمریکا برای انجام اصلاحات مورد نظر ادامه یافت. شاه در دیماه ۱۳۴۱ ه. ش اصول شش گانه اصلاحات خویش را بر شمرد و خواستار فرارندم شد. امام خمینی (ره) بار دیگر مراجع و علمای قم را به نشست و چاره جویی و قیام دوباره فرا خواند و سرانجام بر اثر اصرار و مقاومت ایشان در مقابل برخی محافظه کاران قرار شد مراجع و علما مخالفت با فرارندم را صریحاً اعلام و شرکت در آنرا تحریم کنند. حضرت امام خمینی (ره) بیانیه ای کوبنده صادر کرد و متعاقب آن بازار تهران تعطیل شد و مأمورین پلیس به تجمع مردم حمله بردند در آستانه فرارندم تحمیلی ابعاد مخالفت مردمی فزونی گرفت. فرارندم غیر قانونی در شرایطی که به جز کارگزاران رژیم کسی دیگر در آن شرکت نداشت برگزار شد.

امام خمینی (ره) با سخنرانیها و بیانیه های خویش همچنان به افشاکاری دست می زد از آن جمله می توان به اعلامیه ۹ امضائی اشاره کرد که در آن ضمن برشماری اقدامات خلاف قانون اساسی شاه و دولت، سقوط کشاورزی و استقلال کشور و ترویج فساد و فحشاء بعنوان نتایج قطعی اصلاحات شاهانه پیش بینی شده بود.

با پیشنهاد امام خمینی عید باستانی نوروز سال ۱۳۴۲ در اعتراض به اقدامات رژیم تحریم شد. در اعلامیه امام از انقلاب سفید شاه به انقلاب سیاه تعبیر و همسویی شاه با اهداف آمریکا و اسرائیل افشا شد. شاه که برای انجام اصلاحات آمریکا به مقامات واشنگتن اطمینان داده بود، تصمیم به سرکوبی قیام داشت برای همین مأمورین مسلح رژیم در روز دوم فروردین که مصادف با شهادت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بود اجتماع طلاب علوم دینی در مدرسه فیضیه را برهم زدند و به کشتار و جرح طلاب پرداختند.

در پی این حوادث منزل امام خمینی در قم هر روز شاهد حضور مردم انقلابی بود که برای حمایت از علما و دیدن آثار جنایت رژیم به قم می آمدند. امام در اجتماع مردم بی پروا از شخص شاه به عنوان عامل اصلی جنایات و هم پیمان با اسرائیل یاد می کرد و مردم را به قیام فرامی خواند.

در ۱۴ فروردین ۱۳۴۲ آیت... العظمی حکیم طی تلگرافی به علما خواستار هجرت آنان به نجف شد. این پیشنهاد که برای حفظ جان و کین حوزه ها مطرح شده بود با خشم رژیم شاه از جانبداران علمای نجف و کربلا از قیام علمای ایران مواجه شد حضرت امام خمینی بدون اعتناء به تهدید رژیم پاسخ تلگراف آیت... حکیم را ارسال نمود و در آن تأکید کرد که هجرت علما و خالصی کردن حوزه علمیه قم به مصلحت نیست.

امام در پیامی (تاریخ ۱۲/۲/۱۳۴۲) به مناسبت چهلم فاجعه فیضیه در همراهی علما و ملت ایران در رویارویی سران ممالک اسلامی و دول عربی با اسرائیل غاصب تأکید ورزید و پیمانهای شاه و اسرائیل را محکوم کرد و بدین ترتیب در آغاز قیام خویش نشان داد که نهضت اسلامی در ایران از مصالح امت اسلامی جدا نیست و محدود به مرزهای جغرافیائی ایران نیست.

قیام ۱۵ خرداد

ماه محرم ۱۳۴۲ که مصادف با خرداد بود فرارسید. روز عاشورا جمعیت صد هزار نفری در تهران یاد در دست داشتن عکسهائی از امام به تظاهرات علیه رژیم شاه پرداختند. عصر همان روز (۱۳ خرداد) امام خمینی نطق تاریخی خویش را که آغازی بر قیام ۱۵ خرداد بود در مدرسه فیضیه قم ایراد کرد.

بخش عمده ای از سخنان ایشان به نتایج زیان بار سلطنت دودمان پهلوی و افشای روابط پنهانی شاه و اسرائیل اختصاص داشت بار دیگر فرمان خاموش کردن صدای قیام صادر شد. نخست جمع زیادی از یاران امام دستگیر و خود ایشان نیز در سحرگاه ۱۴ خرداد در حالیکه مشغول نماز شب بودند دستگیر شدند و غروب آن روز به زندان قصر تهران منتقل شدند. با انتشار خبر دستگیری امام در شهر قم سیل جمعیت با شعار «یا مرگ یا خمینی» به سوی منزل قائد خویش به حرکت در آمدند و در کنار حرم حضرت معصومه به رگبار نیروهای نظامی شاه بسته شدند.

در صبحگاه ۱۵ خرداد خبر دستگیری رهبر انقلاب به تهران، شیراز، مشهد و دیگر شهرها رسید و وضعیتی مشابه قم پدید آمد. امام خمینی پس از ۱۹ روز حبس در زندان قصر به زندانی در پادگان نظامی عشرت آباد منتقل شد. ایشان در حبس از پاسخ گفتن به سوالات بازجویان با اعلام این که هیئت حاکمه ایران و قوه قضائیه آن را غیر قانونی می داند، اجتناب ورزید.

پس از دستگیری امام، اعتراضات گسترده ای از سوی روحانیت و اقشار مختلف مردم در سراسر کشور آغاز و خواستار آزادی رهبر خویش شدند، شاه نیز که در صدد عادی جلوه دادن اوضاع بود در ۱۱ مرداد ۱۳۴۲ امام را به منزلی تحت محاصره نیروهای امنیتی در منطقه داوودیه تهران منتقل کرد. و به دنبال آن خبرهای جعلی مبنی بر تقاضا مراجع تقلید با مقامات دولتی منتشر ساخت که با مخالفت شدید علمای وقت مواجه گردید. سرانجام رژیم شاه با این تصور که شدت امر در ماجرای ۱۵ خرداد مردم را متنبه و وادار به سکوت کرده در شامگاه ۱۸ فروردین ۴۳ بدون اطلاع قبلی امام خمینی را آزاد و به قم منتقل ساخت. سه روز از آزادی امام نمی گذشت که ایشان طی سخنرانی دیگری به تفصیل ابعاد قیام ۱۵ خرداد پرداختند و هر گونه تقاضا با رژیم را رد کردند. ایشان در این سخنرانی بار دیگر علیه روابط پنهانی شاه و اسرائیل افشاکاری کردند و بدین ترتیب مهر بطلانی بر همه تصورات و تبلیغات رژیم زدند.

قَابِ امروز

امام ۱۵ خرداد را عزای عمومی اعلام کرد
به مناسبت فرارسیدن روز پانزدهم خرداد امام خمینی
اطلاعیهای صادر کرد. در این اطلاعیه که متن آن در زیر آمده
پانزدهم خرداد روز عزای عمومی اعلام شده است:

بسم الله الرحمن الرحيم
 باقر اسید پانزدهم خرد خاطر غم انگیز و حماسه آفرین
 این روز تاریخی تجدیدی می شود، روزی که بنابر آنچه که مشهود
 است، قریب به پانزده هزار نفر از ملت مظلوم و ستم کشیده ما به
 خاک و خون کشیده شد روزی که طلیعه نهضت اسلامی ملت
 شجاع و غیور گردید، نهضت عظیمی که بیش از شانزده سال پیش
 به دنبال قیام و جدیت مسئول و متعهد در مقابل محمدرضا پهلوی
 که مخالفش با اسلام عزیز آشکار و آشکارا شد، شکل گرفت.

راز قتل آخرین فرمانده سپاه جنوب فاش شد

مامور گشت کلاتری های تهران که در ترکن صحرا با بره انداختن شایع عبا راز گشت شاه مخلوع و روستائیان گنبد کاووس و گرگان و اترجیک می کرد، دستگیر شد. در جریان محاکمه فرماندار سابق نظامی اهواز در دادگاه انقلاب اسلامی این شهر، راز کشته شدن سپهبد جعفریان آخرین استاندار خوزستان در زمان رژیم مغفور پهلوی، فاش شد. در مراسم چهارمین روز شهادت شهدای فاجعه نهمی، شرکت کنندگان با بر دیگر هم بندی خود را با انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی اعلام کردند. گزارش خبر نگاران اطلاعات در این زمینه های می خوانید:

* اهواز - خبرنگار مادر اهواز کسب اطلاع کرد که در جریان محاکمه سرلشکر شمس تبریزی فرماندار سابق نظامی اهواز در دادگاه انقلاب فاش شد که در هلیکوپتر سپهبد عیسی یقراط جعفریان بمب ساعتی کار گذاشته شده بود. این اقدام به دستور سرلشکر ممدوم شمس تبریزی انجام شده بود. هلیکوپتر از محوطه لشکر ۹۲ به سوی نقطه معلومی که گویا خارج از مرز بود پرواز کرد. اما حدود ۱۵ دقیقه بعد از پرواز، در مزارع هفت تپه سقوط کرد و سپهبد جعفریان به قتل رسید.

در ۱ میلیون تومان از بانک ملی تخت جمشید سرقت شد

بع‌الظاهر دیروز یک گروه پنج نفری ناشناس در یک حمله مسلحانه به بانک ملی شعبه خیابان تخت جمشید چهارراه کیوان بیش از یک و نیم میلیون تومان پول این شعبه را به سرقت بردند. سارقین مسلح ساعت یک و پنج دقیقه بع‌الظاهر وارد بانک شدند و پنج دقیقه بعد با کسه‌های که از پول یک ده‌وی دنداز بانک خارج شدند.

برای پست ریاست جمهوری هیچ مانعی در خود نمی بینم
آیت الله صادق خالقی که به منظور بررسی وضع
دادگاه های انقلاب اسلامی به خوزستان رفته است، دیروز در
اهواز مسائلی را عنوان کرد. وی در مورد سفرش به امارات متحده
عربی اظهار داشت:

هدف از سفر به امارات متحده عربی این بود که عده‌ای از ایرانیان مقیم دویبی از امام خمینی خواسته بودند که به وضع آنان رسیدگی شود و من هم به دستور امام به امارات متحده عربی رفتم و... آیت الله صادق خللیلی در پاسخ به این سؤال که آیا خود را کاندیدای ریاست جمهوری می‌کنید یا نه، گفت:

- این بستگی به ملت ایران دارد. من برای پست ریاست جمهوری در حدیجی مانعی مشاهده نمی‌کنم.

تظاهرات در دادگستری علیه نه و متین دفتری
صبح امروز گروهی از کارکنان وزارت دادگستری در محوطه داخل دادگستری اجتماع کردند و اعتراض به گفته‌های اخیر حسن نزهی رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت ملی نفت و دکتر متین دفتری دبیر جبهه دموکراتیک ملی دست‌به‌تظاهرات زدند. از این تظاهرات به‌تاریخ به‌خارج دادگستری و خیابان‌های اطراف کشاندند. شد توسط گروهی مختلف مردم که به‌سوی دادگستری در حرکت بودند حمایت می‌شد. شعارهای آنها مورد تأیید قرار می‌گرفت.

۱۲ میلیارد دلار ذخیره ارزی
علی اردلان وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام داشت ما مبلغ ۱۲ میلیارد دلار ذخیره ارزی داریم که قسمت اعظم آن پشتوانه اسکناس ایران محسوب میشود و در حقیقت اعتبار اسکناس رایج کشور است. وی گفت: بقیه این مبلغ صرف سایر نیازهای مملکت میشود. اردلان افزود: ذخیره ارزی فعلی ما توجه به اوضاع کشور کافی است، اما به عقیده من، میزان آن هر چه از این بیشتر، باید بهتر است.

فروشدگان زنان و دختران فربخورد به دام افتادند

اعضای یک گروه ۳ نفری که زنان و دختران جوان را بعد از تجاوز و محله بدنام و مردان خوشگذران می فروختند بدان گروه ضربت کمیته منطقه ۹ افتادند و دستگیر شدند. اعضای این گروه خانهای را در خیابان پاستور اجاره کرده بودند و با اغفال زنان و دختران آنان را در این خانه نگهداری می کردند و بعد به فروش می رسانیدند. این خانه ساعت ۴ چهارشنبه گذشته ششاسی شد و بدین ترتیب اعضای باند بدنام افتادند.

حمله مسلحانه به خانه آیت الله خلخالی
سخنگوی آیت الله خلخالی، دیروز اعلام کرد: پریشب، از سوی جوانی که برترک یک موتورسیکلت سوار بود، به سوی خانه آیت الله خلخالی، آتش گشود و این دو نفر در مقابله با پاسداران محافظ خانه، فرار کردند. وی همچنین گفت سه شب قبل نیز، به همین ترتیب به خانه آیت الله خلخالی، حمله مسلحانه شد. به عمل آمد و دو نفر زخمی شدند.

سرایه

نگفتم روزه بسیاری نیاید

که یندارم نگار سر و بالا

در این دم تهنیت گویان درآید
 سواران حلقه بربوند و آن شوخ
 هنوز از حلقه ها دل می ربايد
 چو یار اندر حدیث آید به مجلس
 مغنی را بگو تا کم سرايد
 که شعر اندر چنین مجلس نگوید
 بلی گر گفته سعیدست شاید
 سعدي

سعدی

۲۴۷۹

		۷	۹	۶				
	۴							۵
	۶	۵	۳			۸		
				۱	۹		۳	۴
		۳	۷		۴	۵		
۵	۱		۲	۳				
		۸			۲	۱	۹	
۲							۵	
				۹	۳	۲		

۴	۲	۱	۵	۳	۹	۷	۸	۶
۷	۸	۶	۴	۲	۱	۵	۳	۹
۵	۳	۹	۷	۸	۶	۴	۲	۱
۱	۴	۲	۹	۶	۵	۳	۷	۸
۳	۵	۷	۱	۴	۸	۹	۶	۲
۹	۶	۸	۲	۷	۳	۱	۴	۵
۸	۱	۴	۳	۹	۲	۶	۵	۷
۲	۷	۵	۶	۱	۴	۸	۹	۳
۶	۹	۳	۸	۵	۷	۲	۱	۴

حل ۲۴۷۸

جدول شرح در متن

۴۹۹۲

غلامحسین باغبان

به طور تصادفی!	بازیگر فیلم شبانروز	قسمت عقب دهان شهر بی قانون!	صدای درد عقیده، اعتقاد	نام اسب زور و	جسارت مقابل کیفی	ب
آن سوی جایی شخصیت	د تولید و انتقال برق ورزش آبی	خرقه رنگ طلا	سختوران پارسایی	پلکان هواپیما شکاف	مخزن بنزین خودرو	و
شیر گلابی آشکار	سوره روزگار فرزند ابر	برای اینکه	مقتول فلزی	صدای افسوس	چه وقت؟	
پسوند شباهت پزشکی						
از پرندگان شکاری						
پاینت فرانسه						
مدد و کمک مولد الکتروسیسته						